

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ, 1835 - 1910

Αβραμόπουλος Βενετσάνος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1889-1890¹

Σχολάρχης

Αγγελόπουλος Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1894-1895²

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1895-1896³

Σχολάρχης

Αγγελόπουλος Π. του Κ.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1874-1875

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1875-1876⁴

Σχολάρχης

Αγγερέτος Αντώνιος

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1861⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

1. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικό ογδοηκονταπενταετίας του Γυμνασίου Ανδριτσαίνης 1890-1975*, Αθήνα 1976, σ. 47.

2. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

3. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

4. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

5. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Αγιοσοφίτης Παν. του Α.

Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης
1900-1903⁶

Γυμνασιάρχης

Αθανασιάδης Κωνσταντίνος

Ελληνικό σχολείο Γαργαλιάνων
1890⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1895-1896, 1901-1904⁸

Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπης
1904-1905⁹

Αθανασιάδης Σπυρ.¹⁰

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1857

Ελληνοδιδάσκαλος

Αθανασόπουλος Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1891-1892¹¹

Μαθηματικός

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1894-1895 έως και 1899-1900¹²

Ελληνοδιδάσκαλος & Καθηγητής

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Ιούνιος 1898¹³

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1904-1905 & 1906-1907¹⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Αιλιανός Κωνσταντίνος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1906-1907

Σχολαρχών

6. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *ό.π.*, σ. 49 και Δημήτρης Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία (σχολαρχείο και γυμνάσιο Ανδριτσαίνης)», περ. *Ολυμπιακά Χρονικά*, τόμ. 3, 1972, σ. 101.

7. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

8. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

9. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

10. Ασχολούταν και με τη συλλογή και δημοσίευση λαογραφικού υλικού. Βλ. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 21 Σεπτεμβρίου 1857, φ. 226 (Συλλογή Μ. Φερέτου ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

11. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

12. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

13. εφ. *Ευνομία*, 24 Ιουνίου 1898, φ. 160, σ. 3: «δικαιώς πάντες οι παρευρεθέντες γονείς [στις ετήσιες εξετάσεις] συνεχάρησαν τον διδάξαντα τα Μαθηματικά εν τη τάξει ταύτη [Γ' Γυμνασίου] κ. Ν. Αθανασόπουλον διά τους κόπους ους κατέβαλε καταστήσας τα τέκνα των εξόχως ικανά».

14. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής 1907-1912 ¹⁵	Σχολάρχης
Αλβανόπουλος Κωνσταντίνος Ελληνικό σχολείο Νησίου (Μεσσήνης) 1862 ¹⁶	Υποδιδάσκαλος
Αλεξάκης Δημήτριος¹⁷ Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1889-90 & 1891-92, 1897-98, 1898-99 ¹⁸ 1890-91 ¹⁹	Σχολάρχης/Διδάκτωρ φιλολογίας
Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1906-07 έως και 1910-11 ²⁰	Σχολάρχης
Γυμνάσιο Καλαμάτας	Καθηγητής
Αλούπης Επαμεινώνδας Ελληνικό σχολείο Κάμπου 1889-1890 ²¹	Σχολάρχης
Γυμνάσιο Γυθείου 1893-1894, 1894-1895, 1897-1898 ²²	Καθηγητής
Γυμνάσιο Μεσσήνης 1905 ²³	Καθηγητής
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1906-07 έως και 1909-10 ²⁴	Καθηγητής
Ανδριάς Γεώργιος Γυμνάσιο Ανδριτσαινής 1892-1895 ²⁵	Γυμνασιάρχης

15. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

16. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, σ. 1992 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

17. Καταγόταν από την Καλαμάτα. Πέθανε το 1918. Τον επικήδειο του εξεφώνησε ο τότε σχολάρχης του Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας Βασίλειος Ηλ. Ζέρβας (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Η βιβλιοθήκη του δωρήθηκε το 1955 στη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας Βλ. Π. Οικονομάκης, «Η Λαϊκή Βιβλιοθήκη Καλαμών», *Μεσσηνιακά Γράμματα*, 1956, σ. 279.

18. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

19. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

20. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

21. Καλλιόπη Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση. Λακωνία 19ος-20ός αιώνας*, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 1999, σ. 440.

22. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 440.

23. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός της Ελλάδος, έτος Α' 1905-1906*, σ. 232.

24. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

25. Παν. Χαραλαμπίδου, *Αναμνηστικό...*, *ό.π.*, σ. 16.

Αναγνωστόπουλος Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Γαργαλιάνων 1905 ²⁶	<i>Σχολάρχης</i>
Αναγνωστόπουλος Φώτιος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1889-1890 ²⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Αντωνιάδης Δημήτριος Γυμνάσιο Καλαμάτας 1861 ²⁸	<i>Καθηγητής γαλλικής γλώσσας</i>
Αποστολάκης Χρ. Ελληνικό σχολείο Κορώνης 1890 ²⁹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα 1890-1891 ³⁰	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1891-1892 ³¹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1894-95 έως και 1896-97 & 1900-01 έως και 1902-1903 ³²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1897-98 & 1898-99 ³³	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Λογγάς 1904-05 & 1905-06	<i>Διευθύνων</i>
Ελληνικό σχολείο Λογγάς 1906-07 έως και 1910-11 ³⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

26. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 236.

27. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

28. εφ. *Πελοπόννησος*, 8 Δεκεμβρίου 1861, φ. 72, όπου διαβάζουμε: «Καθηγητής της γαλλικής γλώσσας του ενταύθα Γυμνασίου εδιωρίσθη ο κ. Δ. Αντωνιάδης, όστις αφήθη διά του ατμοπλοίου την παρελθούσαν Δευτέρα και έκαμε έναρξιν των παραδόσεων του σήμεραν [...] κέκτηται ευρείαν παιδείαν και αυστηράν ηθικήν, αίτινες εισίν εκ των ων ουκ άνευ διά την εκπαίδευσιν της νεολαίας».

29. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

30. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

31. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

32. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

33. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

34. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λογγάς (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Αποστολίδης Γ. Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής Πριν το 1882 ³⁵	<i>Σχολαρχών</i>
Αργυράκης Αγγελος Ελληνικό σχολείο Ασάναγα 1893-94 & 1894-95 ³⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Αργυράκης Βασίλειος Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1889-1890 ³⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Αργυριάδης Χ. Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας 1889-90, 1891-92 έως και 1896-97, 1899-00 έως και 1902-03 ³⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Αργυρόπουλος Ιωάννης Γυμνάσιο Κυπαρισσίας 1905 ³⁹	<i>Καθηγητής</i>
Αχιλλείου Ανδρέας Γυμνάσιο Μεσσήνης 1896-1897 ⁴⁰	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Βάγνερ Π. Γυμνάσιο Καλαμάτας Νοέμβριος 1866 ⁴¹	<i>Καθηγητής ξένων γλωσσών</i>
Βακαλόπουλος Α. Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1894-1895 ⁴²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

35. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 47 και Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», ό.π., σ. 101.

36. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

37. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

38. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

39. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 231.

40. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

41. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1067 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

42. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1893-94, 1897-98, 1904-05 έως και 1910-11⁴³
Ελληνικό σχολείο Βουφράδος
1900-01 έως και 1902-03⁴⁴

Βακαλόπουλος Γεώργιος του Α.⁴⁵

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1861
Καθηγητής

Βαλάσης Α.

Γυμνάσιο Ανδριτσαινής
από 4 Σεπτεμβρίου 1900 έως 1 Νοεμβρίου 1900⁴⁶
Γυμνασιάρχης

Βάλλας Αλέξανδρος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής
1904-1905⁴⁷
Σχολάρχης

Βαμβακερός Μιχαήλ

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1892-1893⁴⁸
Διευθύνων

Βανάκος Αθ.

Γυμνάσιο Φιλιατρών
πριν το 1890⁴⁹
Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1905⁵⁰
Καθηγητής

43. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

44. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βουφράδος (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

45. Διορίστηκε καθηγητής με το Β.Δ. της 23ης Σεπτεμβρίου του 1861. Όμως, τελικά δεν πρέπει να άσκησε τα καθηγητικά του καθήκοντα στο Γυμνάσιο Καλαμάτας, γιατί διαβάζουμε στον Τύπο της εποχής: «Δεν αφίχθη εισέτι και ο εκ του Γυμνασίου Αθηνών μετατεθείς Καθηγητής της Ελληνικής Γλώσσης κ. Γ. Βακαλόπουλος, όστις λέγουν ότι παρητήθη. Εάν λοιπόν τούτο είναι αληθές, τότε πρέπει το Υπουργείον να σπεύση να διορίση άλλον» (εφ. *Πελοπόννησος*, 4 Νοεμβρίου 1861, φ. 68). Και αλλού: «Έχει [το Γυμνάσιον] απόλυτον ανάγκην και του ετέρου καθηγητού της Ελληνικής γλώσσης και διά τούτο προ πολλού μετετέθη εις αυτό ο καθηγητής κ. Γ. Βακαλόπουλος, όστις όμως, ως πληροφορούμεθα, δεν θέλει να έλθη και εν τωιαύτη περιπτώσει ανάγκη να επισπευθή ο διορισμός άλλου» (εφ. *Πελοπόννησος*, 8 Δεκεμβρίου 1861, φ. 72).

46. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

47. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

48. εφ. *Μεσσηνιακή*, 4 Οκτωβρίου 1892, φ. 25, σ. 3, όπου διαβάζουμε: «Από της παρελθούσης Πέμπτης ήρξαντο τα μαθήματα εν τω παρ' ημίν Γυμνασίω, υπό την έμπειρον Διεύθυνσιν του κ. Βαμβακερού».

49. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

50. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, *ό.π.*, σ. 231.

Βαρβαρρήγος Νικ.: βλ. Μπαρμπαρρήγος

Βαρδούκας ή Βαρδάκας Ιωάννης

Γυμνάσιο Φιλιατρών

Καθηγητής/Ελληνιστής

Πριν το 1890⁵¹

Βασιλάκης Γεώργιος του Δ.

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας-Σίτσοβας

Ελληνοδιδάσκαλος

1881⁵², 1903-04, 1906-07, 1908-09

έως και 1910-11⁵³

Βασιλάκης Ιωάννης του Γ.

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα

Ελληνοδιδάσκαλος

1897-98 & 1898-99⁵⁴

Ελληνικό σχολείο Αρφαρών

1899-00 έως και 1905-06⁵⁵

Βασιλάκης Νικόλαος του Π.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας

Σχολάρχης

1889-1890⁵⁶

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης

1890⁵⁷

Ελληνικό σχολείο Σουλιμά

1900-01 έως και 1905-06⁵⁸

Βασιλάκης Π. του Α.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας

Ελληνοδιδάσκαλος

1890-91 & 1891-92⁵⁹

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης

Σχολάρχης

1889-90 & 1890-91⁶⁰

51. Καταγόταν από Πάτρα. Βλ. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1 και περ. *Φιλιατρά*, έτος 3, τχ. 10, Ιανουάριος 1959, σ. 9.

52. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

53. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σίτσοβας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

54. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

55. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Αρφαρών (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

56. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

57. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

58. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σουλιμά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

59. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

60. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Γυμνάσιο Μεσσήνης 1891-92, 1895-96 έως και 1897-98 και 1899-00 ⁶¹	<i>Καθηγητής</i>
Βασιλειάδης Ιωάννης Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1876-77 έως και 1879-80 και 1881-82 έως και 1884-85 ⁶²	<i>Σχολάρχης</i>
Βασιλείου Κ. Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1896-1897 ⁶³	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Βασιλείου Παναγιώτης Γυμνάσιο Καλαμάτας 1871 ⁶⁴ Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης από 11 Ιουνίου 1897 έως 9 Ιουλίου 1897 ⁶⁵	<i>Καθηγητής</i> <i>Γυμνασιάρχης</i>
Βασιλόπουλος Αλέξ. Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπης 1905-1906 ⁶⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Βαφιόπουλος Θεόδωρος Ελληνικό σχολείο Πύλου 1862 ⁶⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Βενιέρης Μιχαήλ Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1905 ⁶⁸	<i>Καθηγητής</i>
Βενιζέλος Α. Γυμνάσιο Καλαμάτας Νοέμβριος 1866 ⁶⁹	<i>Καθηγητής</i>

61. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

62. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

63. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 16.

64. Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας.

65. Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», ό.π., σ. 101.

66. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

67. Από τα Φιλιατρά. Βλ. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, φ. 467, 4 Οκτωβρίου 1862, σ. 214 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

68. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 231.

69. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, φ. 611, 4 Νοεμβρίου 1866, σ. 1067 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Βεργής Σ.

Γυμνάσιο Μεσσήνης *Καθηγητής*

1897-98, 1899-00, 1905-06⁷⁰, 1907-08⁷¹

Α΄ Ελληνικό σχολείο Σπάρτης *Σχολάρχης*

1900-1901

Γυμνάσιο Γυθείου *Καθηγητής*

1910-1911⁷²

Βεντηρόπουλος

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα *Ελληνοδιδάσκαλος*

1891-1892⁷³

Βέσσης Ιωάννης

Γυμνάσιο Καλαμάτας *Καθηγητής*

1883-1884⁷⁴

Βλαντούσης Παν.

Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης *Γυμνασιαρχών*

1897-1898⁷⁵

Βοΐατζής Ιωάννης του Κ.

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας *Σχολάρχης*

1891-92 & 1892-93⁷⁶

Βουρλάκος Α. του Γ.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας *Ελληνοδιδάσκαλος*

1890-1891⁷⁷

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά *Ελληνοδιδάσκαλος*

1891-1892⁷⁸

70. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσήνης).

71. εφ. *Θάρρος*, 12 Ιουνίου 1908, φ. 2803, σ. 2-3.

72. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 443.

73. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

74. Στις 5 Ιουνίου του 1884 έδωσε στη Σχολή του Λαού διάλεξη «διδασκικωτάτη, καλλόλογο και ωφελιμωτάτη», με θέμα «Περί Χριστιανικής Ηθικής». Ιδιαίτερη εντύπωση έκανε το τελευταίο τμήμα της ομιλίας του «Περί αγωγής των παιδων». Βλ. εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, 10 Ιουνίου 1884 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

75. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

76. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

77. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

78. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα 1895-96, 1897-98 & 1898-99 ⁷⁹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Βουτσινάς Αργύρης Γυμνάσιο Φιλιατρών 1891 ⁸⁰	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Γυμνάσιο Κυπαρισσίας 1893-94 έως και 1897-98, 1900-01, 1901-02 ⁸¹	<i>Διευθύνων</i>
Γυμνάσιο Κυπαρισσίας 1898-1899 ⁸²	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Κυπαρισσίας 1903-04, 1904-05 & 1906-07 ⁸³	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Γυμνάσιο Μεσσήνης 1908-09 ⁸⁴ & 1909-10 ⁸⁵	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Βρανάς Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας 1843 ⁸⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Βραχνός Θωμάς Ελληνικό σχολείο Κορώνης Ιούνιος 1847 ⁸⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Γαβρεσέας Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1899-1900 ⁸⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

79. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

80. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

81. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

82. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

83. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

84. Έγινε γυμνασιάρχης Μεσσήνης το 1908-09, στη θέση του μετατεθέντος Πρωτοπαπά. Βλ. εφ. *Θάρρος*, 8 Οκτωβρίου 1908, φ. 2903, σ. 3.

85. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

86. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 27 Ιουλίου 1966, φ. 180, σ. 2.

87. εφ. *Αιών*, 21 Ιουνίου 1847, φ. 789, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

88. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Η οικογένεια Γαβρεσέα καταγόταν από την Καρδαμύλη.

Γαλανός Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Κορώνης
Νοέμβριος 1866⁸⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Γαρδικής Γ.

Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης
1898-1899⁹⁰

Γυμνασιάρχης

Γεννηματάς Βασίλειος

Ελληνικό σχολείο Κορώνης
1862⁹¹
Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1863-1864⁹²

Ελληνοδιδάσκαλος

Γεραρής Ιωάννης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1890-91, 1895-96 & 1896-97⁹³

Γυμνασιάρχης

Γεωργόπουλος

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα
1890-1891⁹⁴
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1898-1899⁹⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

Γιαννόπουλος Χρ. του Δ.

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1899-00 & 1900-01⁹⁶

Γυμνασιάρχης

Γιατσαλίτσης ή Γιοτσαλίτης Μιχ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1896-1897

Καθηγητής

89. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1067 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

90. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικά...*, ό.π., σ. 16.

91. *εφ. Μεσσηνιακά Νέα*, 17 Ιανουαρίου 1966, φ. 172, σ. 3.

92. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 875 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

93. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

94. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

95. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

96. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Γυμνάσιο Φιλιατρών 1897-1898 ⁹⁷	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1899-1900 ⁹⁸	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Γκισαύρης Μιχ. Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 1885 ⁹⁹	<i>Σχολαρχών</i>
Γκινόπουλος Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών 1907-1908 ¹⁰⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Γκιτσαλίτης Ιωάννης Γυμνάσιο Καλαμάτας Αύγουστος 1897 ¹⁰¹	<i>Καθηγητής/Ελληνιστής</i>
Γουδής Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης Ιούνιος 1897 ¹⁰²	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1905 ¹⁰³	<i>Καθηγητής</i>
Γούναρης Κωνσταντίνος Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1905-1906 ¹⁰⁴	<i>Σχολάρχης</i>
Γρηγοράκης Γυμνάσιο Καλαμάτας 1910-1911 ¹⁰⁵	<i>Γυμνασιάρχης</i>

97. Τον Σεπτέμβριο του 1897 «προήχθη εις Γυμνασιάρχην του εν Φιλιατροίς Γυμνασίου». Βλ. εφ. *Φαραί*, 15 Σεπτεμβρίου 1897, φ. 110.

98. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *ό.π.*, 16 και Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», *ό.π.*, σ. 101.

99. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *ό.π.*, σ. 47 και Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

100. εφ. *Θάρρος*, 3 Ιουλίου 1908, φ. 2821, σ. 3.

101. εφ. *Φαραί*, 10 Αυγούστου 1897, φ. 105, σ. 3.

102. Βιβλίο Πράξεων Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

103. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, *ό.π.*, σ. 231.

104. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

105. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Γρηγορόπουλος Γρ. του Χρ.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1897-1898¹⁰⁶

Σχολάρχης

Γρίβας Αθανάσιος (Οικονόμου)

(από τη Μεθώνη)

Ελληνικό σχολείο Κορώνης
1859¹⁰⁷

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
1863-1864¹⁰⁸

Ελληνικό σχολείο Νησίου
1864-1865¹⁰⁹, 1866¹¹⁰

Ελληνικό σχολείο Πύλου
1871¹¹¹

Δαμηλάτης Μιχ. (από το Λαδά Αλαγονίας)

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας
1889-1890¹¹²

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1890-1891¹¹³

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1896-97 έως και 1898-99¹¹⁴

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1901-02 έως και 1903-04 & 1905-06 έως και 1910-11¹¹⁵

Δανηλόπουλος Δανήλης

(από τους Γαργαλιάνους)

Ελληνικό σχολείο Γαργαλιάνων
1890¹¹⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

106. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

107. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, φ. 328, 27 Αυγούστου 1859, σ. 128 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

108. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, φ. 521, 1 Απριλίου 1864, σ. 352 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

109. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Νησίου (=Μεσσήνης) (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

110. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, φ. 611, 4 Νοεμβρίου 1866, σ. 1067 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

111. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 6 Νοεμβρίου 1967, φ. 196, σ. 3.

112. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

113. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

114. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

115. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

116. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

Δανίικας

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1910-1911¹¹⁷

Γυμνασιάρχης

Δαπόντες Μενέλαος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1863-1864¹¹⁸

Καθηγητής

Δεράου

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1896¹¹⁹

Καθηγητής /Φυσικομαθηματικός

Δερβένης Γ. του Σ.

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1892-1893¹²⁰

Σχολάρχης

Δημακουλέας Θεόδωρος

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1889-1890¹²¹

Ελληνοδιδάσκαλος

Δημητρίου Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής
1852¹²²

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας

1855-1856

Ελληνικό σχολείο Πάρου

1856-1857¹²³

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας

1861-1862¹²⁴

117. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

118. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 275-276 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

119. εφ. *Φαραί*, 27 Νοεμβρίου 1896, φ. 105, σ. 3.

120. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

121. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

122. Παν. Χαραλαμπίδης, *ό.π.*, σ. 47.

123. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 13 Σεπτεμβρίου 1856, φ. 177, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

124. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 10 Οκτωβρίου 1861, φ. 425, σ. 1804 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Τον Ιανουάριο του 1862 κατηγορήθηκε, στην εφημερίδα *Πελοπόννησος*, ως υπεύθυνος για την κακή λειτουργία του Ελληνικού σχολείου της Καλαμάτας. Βλ. εφ. *Πελοπόννησος*, 27 Ιανουαρίου 1862, φ. 77.

Δημόπουλος Νικόλαος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1889-1890

Καθηγητής/Μαθηματικός

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1893-1894¹²⁵

Καθηγητής

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1897-98 & 1898-99¹²⁶

Γυμνασιάρχης

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1903-1904¹²⁷

Γυμνασιάρχης

Δημόπουλος Π.

Ελληνικό σχολείο Αρφαρών
1908-09 έως και 1910-11¹²⁸

Σχολάρχης

Δημοοράπτης

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1890-1891¹²⁹

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο &
Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1891-1892¹³⁰

*Ελληνοδιδάσκαλος &
Καθηγητής*

Διπλαρίδης Μιχαήλ

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1895-1896¹³¹

Καθηγητής

Δουβαράς Χρήστος του Κ.

(από τη Δεσσύλα Ανδανιάς)¹³²

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1896-1897¹³³

Σχολάρχης

125. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

126. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

127. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

128. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Αρφαρών (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

129. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

130. Γενικοί Έλεγχοι Ελληνικού σχολείου και Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

131. Το 1895-96 δίδασκε και στη Σχολή Απόρων Παιδών (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

132. Ο Χρ. Δουβαράς, μετά το 1920, ίδρυσε ιδιωτικό εκπαιδευτήριο στην Καλαμάτα (Συλλογή Μ. Φερέτου).

133. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1899-00 έως και 1902-03 ¹³⁴	Σχολάρχης
Γυμνάσιο Μεσσήνης 1905-06, 1906-07 & 1910-11 ¹³⁵	Καθηγητής
Δουκάκης Δημ. του Χρ. (από την Καλαμάτα) ¹³⁶	
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1871 έως και 1873-74 ¹³⁷	Φιλολόγος/Σχολάρχης
Γυμνάσιο Σπάρτης 1884-85, 1886-87, 1887-88 ¹³⁸	Καθηγητής
Γυμνάσιο Γυθείου 1888-1889 ¹³⁹	Καθηγητής
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1889-1890 ¹⁴⁰	Καθηγητής
Δουκάκης Θεοφάνης (από την Καλαμάτα)	
Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής 1891-1892 ¹⁴¹	Φιλολόγος/Σχολάρχης
Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1893-1894 ¹⁴²	Σχολάρχης
Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1900-1901 ¹⁴³	Σχολάρχης
Ελληνικό σχολείο Μεθώνης 1905-06 έως και 1907-08 ¹⁴⁴	Σχολάρχης
Ελληνικό σχολείο Πύλου 1908-1909 ¹⁴⁵	Σχολάρχης

134. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

135. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

136. Γεννήθηκε το 1856 στην Καλαμάτα. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και γνώριζε γαλλικά. Για πρώτη φορά διορίστηκε το 1871 στη Μεσσήνη (Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, ό.π., σ. 447). Το 1900 εξεκολούθησε να είναι καθηγητής (*Ημερολόγιον των Καλαμών έτους 1900*, εκδ. Ιω. Πολυμενάκης, Τυπογραφείο της «Ευνομίας», 1900, σ. 27).

137. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

138. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 447.

139. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 447.

140. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

141. Παν. Χαραλαμπίδης, *ό.π.*, σ. 47.

142. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

143. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

144. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

145. εφ. *Θάρρος*, 3 Σεπτεμβρίου 1908, όπου διαβάζουμε: «Ο Σχολάρχης Μεθώνης κ. Δουκάκης μετατίθεται αμοιβαίως μετά του Σχολάρχου Πύλου κ. Τζίτζινη».

Δουκάκης Σπυρίδων (από την Καλαμάτα)¹⁴⁶

Γυμνάσιο Σπάρτης 1878-1879, 1879-1880 ¹⁴⁷	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1882-83	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Σύρου 1888	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Α΄ Γυμνάσιο Αθηνών 1890-91	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Βαρβάκειο Αθηνών 1891-92	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Α΄ Γυμνάσιο Πατρών 1892-93	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Γυμνάσιο Πειραιά 1893-94	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Α΄ Γυμνάσιο Πατρών 1894	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Πρακτικό Λύκειο Αθηνών 1896	<i>Διευθυντής</i>

Δούκας Παναγιώτης

Γυμνάσιο Ανδριτσάινης 26 Απριλίου 1899 έως 29 Ιουνίου 1899 ¹⁴⁸	<i>Γυμνασιάρχης</i>
--	---------------------

Δράκος Θεμ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας 1861-62 ¹⁴⁹ & 1863-64 ¹⁵⁰	<i>Διδάσκαλος ιχνογραφίας</i>
---	-------------------------------

146. Ο Σπυρίδων Δουκάκης γεννήθηκε στην Καλαμάτα το 1856. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και γνώριζε γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά. Το 1877 αναγορεύτηκε διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής. Για πρώτη φορά διορίστηκε στο Γυμνάσιο της Σπάρτης το 1878. Το 1883, υπηρετώντας στο Γυμνάσιο της Καλαμάτας, έλαβε εκπαιδευτική άδεια και πήγε στο Παρίσι, όπου και παρέμεινε επί ένα και πλέον έτος. Το 1885, οπότε επέστρεψε στην Καλαμάτα, μνηστεύθηκε τη Μάρω Π. Σ. Κατσαούνη. Οι πληροφορίες αυτές, καθώς και οι μεταθέσεις του, που αναγράφονται στον πίνακα, προέρχονται από το Μίμης Φερέτος, *Μεσσηνιακά Νέα 1968*, Αριστομένης, Αθήνα 1968, σ. 556-557.

147. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 447.

148. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικό...*, *ό.π.*, σ. 16 και Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», *ό.π.*, σ. 101.

149. Β.Δ. 23ης Σεπτεμβρίου 1861.

150. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 275-276 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας).

Δριβελόπουλος

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1905-1906¹⁵¹

Γυμνασιάρχης

Εμμανουήλ Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Νησίου
1868-69 έως και 1870-71¹⁵²

Σχολάρχης

Εξαρχόπουλος Ν.

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
1899-00 έως και 1904-05¹⁵³
Ελληνικό σχολείο Σίτσοβας
1905-06 & 1907-08¹⁵⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Επισκοπίδης Δημήτριος του Ι.

(από το Βαρούσι Αβιάς)¹⁵⁵

Καλαμάτα
1874¹⁵⁶

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1890-1891¹⁵⁷

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Γυθείου
1891-1892¹⁵⁸

Καθηγητής

Β' Γυμνάσιο Αθηνών
1892-1893¹⁵⁹

Καθηγητής

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1893

Καθηγητής

Γυμνάσιο Μεσσήνης
Νοέμβριος 1893¹⁶⁰

Καθηγητής

151. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

152. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Νησίου (=Μεσσήνης) (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

153. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

154. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σίτσοβας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

155. Γεννήθηκε το 1851. Φοίτησε στο Γυμνάσιο Καλαμάτας και σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών (Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 449). Το 1900 ίδρυσε ιδιωτικό εκπαιδευτήριο στην Καλαμάτα, στην ενορία της Υπαπαντής, το οποίο συνέχισε να λειτουργεί και μετά το θάνατό του, μέχρι το 1923-24 (εφ. *Φως*, 3 Σεπτεμβρίου 1900, σ. 13).

156. Καλλιόπη Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, *ό.π.*, σ. 448.

157. Παν. Χαραλαμπίδης, *ό.π.*, σ. 47.

158. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 448.

159. *Εφημερίς Καλαμών*, 13 Αυγούστου 1892, σ. 2 και εφ. *Παλιγγενεσία*, 18 Ιουλίου 1893, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

160. εφ. *Λαϊκή*, 21 Νοεμβρίου 1893, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ευαγγελινός Α. ¹⁶¹ Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1897-1898 ¹⁶²	<i>Σχολάρχης</i>
Ευστρατιάδης Ιωάννης Γυμνάσιο Καλαμάτας 1872-1873 ¹⁶³ Γυμνάσιο Πειραιά Μάρτιος 1873	<i>Καθηγητής/Μαθηματικός</i> <i>Καθηγητής</i>
Ζαφειρόπουλος Θ. Γυμνάσιο Καλαμάτας Απρίλιος 1864 ¹⁶⁴	<i>Καθηγητής</i>
Ζαχαράκης Δημήτριος Γυμνάσιο Ανδριτσαινής 1889-1892 ¹⁶⁵	<i>Γυμνασιάρχων</i>
Ζαχαράκης Τρύφ. Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1897-98 & 1898-99 ¹⁶⁶	<i>Σχολάρχης</i>
Ζάχος Ι. του Π. Ελληνικό σχολείο Ζούρτσας 1904-1905 ¹⁶⁷	<i>Σχολάρχης</i>

161. Ο Α. Ευαγγελινός, το 1900, ίδρυσε ιδιωτικό εκπαιδευτήριο στην Καλαμάτα (εφ. *Φως*, 3 Σεπτεμβρίου 1900, φ. 13).

162. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

163. Στην εφ. *Πελοπόννησος*, 10 Μαρτίου 1873, φ. 323, διαβάζουμε: «ο κ. Ιω. Ευστρατιάδης, καθηγητής των Μαθηματικών του ενταύθα Γυμνασίου, μετατεθείς εις Πειραιά, ανεχώρησε διά του ατμοπλοίου της παρελθούσης Τετάρτης. Η μετάθεσις αύτη, γενομένη εν τω μέσω του σχολιακού έτους, όπερ είναι απηγορευμένον, και χωρίς να σταλή έτερος καθηγητής εις αντικατάστασιν του μετατεθέντος, ενεποίησεν εν τη πόλει μας αλγεινήν εντύπωσιν, ως τα μέγιστα ζημιούσα και αδικούσα τους μαθητάς του Γυμνασίου μας, τόσω μάλλον, όσω ο μετατεθείς καθηγητής κ. Ευστρατιάδης διαπρέπει επί ικανότητι, επιμελεία και χρηστότητι. Άπαντες οι μαθηταί του Γυμνασίου ως άλλον πατέρα αγαπώντες και σεβόμενοι τον άξιον καθηγητήν των κ. Ευστρατιάδην προέπεμψαν αυτόν μέχρι του ατμοπλοίου και τον αποχαιρέτησαν μετ' απείρου σεβασμού και μεγίστης συγκινήσεως».

164. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, Απρίλιος 1864, φ. 523, σ. 360 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

165. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

166. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

167. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ζούρτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ζήκος Κ.

Ελληνικό σχολείο Ζούρτσας
1903-1904¹⁶⁸

Σχολάρχης

Ζηλήμων Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
Ιούλιος 1838¹⁶⁹

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1863-1864¹⁷⁰

Καθηγητής

Ζησιμόπουλος Διονύσιος του Ε.

(από τη Μεθώνη)

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
29 Νοεμβρίου 1890¹⁷¹

Βοηθός ελληνοδιδάσκαλος

Ζησίου Κωνσταντίνος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1883-1884¹⁷²

Καθηγητής

Ζωγράφος

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1894-1895¹⁷³

Σχολάρχης

Ζώιος Δ.

Γυμνάσιο Ανδριτσαινής
1909-1910¹⁷⁴

Καθηγητής

168. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ζούρτσας (ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας).

169. εφ. *Ταχύπτερος Φήμη*, 16 Ιουλίου 1838, φ. 139, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας).

170. εφ. *Εθνοφύλαξ*, 23 Σεπτεμβρίου 1863, φ. 349, σ. 3-4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας).

171. *ΦΕΚ*, φ. 325, 7 Δεκεμβρίου 1890, σ. 1276 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας).

172. εφ. *Ανόρθωσις*, 1 Ιανουαρίου 1884, φ. 41, σ. 2-3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας), όπου διαβάζουμε ότι ο Ζησίου έδωσε διάλεξη στην εκπολιτιστική Λέσχη της Καλαμάτας «Δημακόπουλος», με θέμα «Περί Κωμωδίας».

173. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχαία Ν. Μεσσηνίας).

174. Στις 17 Απριλίου του 1910, ο καθηγητής Δ. Ζώιος τιμωρήθηκε από το Εποπτικό Συμβούλιο Μέσης Εκπαίδευσης με πρόστιμο 50 δρχ. Βλ. εφ. *Θάρρος*, 17 Απριλίου 1910.

Ηλιόπουλος Δημήτριος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής
1887-1888¹⁷⁵

Σχολάρχης

Ηλιόπουλος Λεωνίδα

(από την Καλαμάτα)

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1889-1890¹⁷⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας
1897-98 & 1898-99¹⁷⁷

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1892-93, 1904-05¹⁷⁸

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα
1903-04, 1906-07 έως και 1910-11¹⁷⁹

Ηλιόπουλος Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Πύλου
Ιανουάριος 1898¹⁸⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1900-01 έως και 1902-03, 1907-08
έως και 1910-11¹⁸¹

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
1903-04 έως και 1905-06¹⁸²

Θαλασσινός Α.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1889-1890¹⁸³

Γυμνασιάρχης

175. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *ό.π.*, σ. 47.

176. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

177. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

178. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

179. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

180. εφ. *Φαραί*, 27 Ιανουαρίου 1898, φ. 126, σ. 2, όπου διαβάζουμε ότι τοποθετήθηκε στο Ελληνικό σχολείο Πύλου, ερχόμενος με μετάθεση από την Άνδρο.

181. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

182. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

183. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Θεοδωρόπουλος Α.

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1896-97 έως και 1898-99 ¹⁸⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης 1901-02 έως και 1904-05	<i>Διευθύνων</i>
Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης 1906-07 έως και 1910-11 ¹⁸⁵	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

Θεοδωρόπουλος Παν. του Ι.¹⁸⁶

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1890-91, 1892-93, 1893-94 ¹⁸⁷	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1895 ¹⁸⁸	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1900-01, ¹⁸⁹ 1904-1905 ¹⁹⁰	<i>Γυμνασιάρχης</i>

Θεοφανόπουλος Κ. του Γ.

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1889-90, 1890-91, 1892-93 ¹⁹¹ έως και 1896-97, 1900-01 ¹⁹² έως και 1902-03	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1903-04, 1906-07, 1908-09 έως και 1910-11 ¹⁹³	<i>Σχολάρχης</i>

184. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

185. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπτης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

186. Ο Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος διετέλεσε και Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης Αθηνών. Επίσης, στη μνήμη της αποθανούσης κόρης του Μερόπης, το ζεύγος Θεοδωροπούλου δώρισε την οικία του, που βρισκόταν στην οδό Αρεοπαγίτου, κοντά στο Ηρώδειο, όπου δημιουργήθηκε το Μερόπειον Γηροκομείο (εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 20 Νοεμβρίου 1971, φ. 249, σ. 1 και 3).

187. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

188. Ο Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος το 1895 προήχθη σε καθηγητή (εφ. *Φαραί*, 6 Αυγούστου 1895, φ. 10, σ. 3).

189. εφ. *Φαραί*, 6 Αυγούστου 1895, φ. 10, σ. 3. Εκεί διαβάζουμε ότι ο Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος, ο οποίος «επί πέντε έτη δίδασκε από της έδρας του Σχολάρχου, προήχθη εις καθηγητήν του Γυμνασίου». Επίσης, από τοπική εφημερίδα μαθαίνουμε: «Αύριον επί τη εορτή του Νέου Έτους δεν δέχεται επισκέψεις ο καθηγητής του ενταύθα Γυμνασίου κ. Π. Θεοδωρόπουλος» (εφ. *Φως*, 31 Δεκεμβρίου 1900, φ. 47).

190. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

191. Ο Κ. Θεοφανόπουλος του Γ. συναντάται να υπογράφει στις 25 Ιουνίου του 1893 και στον Γενικό Έλεγχο του Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας).

192. Ο Κ. Θεοφανόπουλος του Γ. συναντάται το 1900-01 σχολάρχης και στο Ελληνικό σχολείο Θουρίας (Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας).

193. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1904-05, 1905-06 ¹⁹⁴	<i>Σχολάρχης</i>
Θεοφανόπουλος Μενέλαος (από τα Βορδώνια Λακωνίας) Ελληνικό σχολείο Μολάων 1891-1892	<i>Σχολάρχης</i>
Ελληνικό σχολείο Κότρωνα 1892-93 έως 1894-95 ¹⁹⁵	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Κυπαρισσίας 1905 ¹⁹⁶	<i>Καθηγητής</i>
Θεοφανόπουλος Σπ. Ελληνικό σχολείο Πύλου 1890 ¹⁹⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Θεοφιλόπουλος Δημήτριος (από την Αλαγονία) Σχολεία Μεσσηνίας γύρω στα 1890 ¹⁹⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Θόας Χρ. Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας 1889-90 & 1890-91 ¹⁹⁹	<i>Σχολάρχης</i>
Ιωαννίδης Αθανάσιος Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής 1892-1895 ²⁰⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Ιωαννίδης Χ. Ελληνικό σχολείο Μεθώνης 1905-06 έως και 1907-08 ²⁰¹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

194. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

195. Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, ό.π., σ. 449.

196. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 231.

197. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

198. εφ. *Νέα Εφημερίς*, 20 Σεπτεμβρίου 1890, φ. 263, σ. 7 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

199. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

200. Παν. Χαράλαμποπούλος, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 47.

201. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Καρπενησίου 1908-1909 ²⁰²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ιωαννίδης Θεμ. Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1842-1843 ²⁰³	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ιωαννίδης Χρ. Ελληνικό σχολείο Κορώνης Σεπτέμβριος 1856 ²⁰⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Καλαμαράς Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1903-04 ²⁰⁵ Γυμνάσιο Καλαμάτας Απρίλιος 1908 ²⁰⁶	<i>Γυμναστής</i>
Καλαμβ(π)οκίδης Δημ. Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1854-55 Ελληνικό σχολείο Πύργου 1855 ²⁰⁷ Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1856-57 ²⁰⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i> <i>Ελληνοδιδάσκαλος</i> <i>Διευθύνων</i>

202. εφ. *Θάρρος*, 3 Σεπτεμβρίου 1908, φ. 2873, σ. 3.

203. εφ. *Ταχύπτερος Φήμη*, 21 Σεπτεμβρίου 1842, φ. 237, σ. 952 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

204. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 21 Σεπτεμβρίου 1856, φ. 178, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

205. Βιβλίο Πράξεων Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας)

206. εφ. *Θάρρος*, 8 Απριλίου 1908, φ. 2748, σ. 2.

207. *ΦΕΚ*, φ. 7, 2 Μαρτίου 1855, σ. 63 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

208. Π. Οικονομάκης, «Παλαιοί καθηγηταί και δάσκαλοι», εφ. *Σημαία*, 8 Μαρτίου 1953, φ. 11512, όπου περιέχεται το ενδεικτικό του Δημήτριου Χ. Δουκάκη, υπογεγραμμένο στις 26 Ιουνίου του 1857 από τον Δ. Καλαμβοκίδη. Παραθέτουμε αυτούσιο το ενδεικτικό:

«αριθμ. 39

Ελληνικόν Σχολείον Καλαμών

Ο κύριος Δημήτριος Χ. Δουκάκης ετών 12, πατρός εμπόρου, διακούσας τα παραδιδόμενα εις την Β΄ του Σχολείου τούτου μαθήματα, Ελληνικά, Αριθμητικήν, Ιεράν Ιστορίαν, Πολιτικήν και Ιεράν Γεωγραφίαν, Γενικήν Ιστορίαν και Γαλλικά, και δημοσία κατά το τέλος του σχολαστικού έτους εξετασθείς απήντησε καλώς. Η δε εν τω Σχολείω διαγωγή αυτού υπήρξε σχεδόν καλή.

Εν Καλάμας 26 Ιουνίου 1857

Διευθύνων

Δ. Καλαμβοκίδης».

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1859-60 ²⁰⁹	<i>Σχολάρχης</i>
Καλιτσής Γ. του Π. Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας Αύγουστος 1839 ²¹⁰	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Καλλιακούδας Χρήστος Ελληνικό σχολείο Νησίου 1858-59 ²¹¹ έως και 1861 ²¹²	<i>Διευθύνων</i>
Καλογερόπουλος Ιωάννης του Γ. (από την Άμμο = Μπαληάγα) Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1889-1890 ²¹³	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης Ιούλιος 1890, 1900-01 ²¹⁴	<i>Διευθύνων</i>
Ελληνικό σχολείο Αρφαρών 1897-98, 1898-99 ²¹⁵	<i>Διευθύνων</i>
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1899-1900 ²¹⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

209. εφ. *Πελοπόννησος*, 2 Ιουλίου 1860, όπου διαβάζουμε ότι «οφείλεται έπαινος και εις τον Σχολάρχην κ. Καλαμβοκίδην».

210. εφ. *Αιών*, 30 Αυγούστου 1839, φ. 94, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

211. εφ. *Αυγή*, 3 Σεπτεμβρίου 1858, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

212. εφ. *Πελοπόννησος*, 30 Μαρτίου 1861, φ. 38 και 1 Ιουλίου 1861, φ. 50, όπου φαίνεται ότι ο τοπικός Τύπος επαινούσε τον Χρ. Καλλιακούδα: «Το σχολείον τούτο [Ελληνικό σχολείο Νησίου] από τετραετίας ήδη ήρξατο δεικνύον καρπούς ανωτέρους πάσης προσδοκίας, διότι έκτοτε άχρως ήδη αριθμεί 75 μαθητάς εις το Γυμνάσιον· τούτο δε ου μόνον την φιλομάθειαν των κατοίκων δεικνύει αλλά και την ικανότητα και τον άοκνον και ακάματον ζήλον του διευθύνοντος το σχολείον εκεινο κυρίου Χρήστου Καλλιακούδα, όστις επί 4 έτη ου μόνον διά της από της έδρας διδασκαλίας ωφέλησε τον τόπον, αλλά και διά της λοιπής τω όντι διδασκαλικής του συμπεριφοράς και διά συγγραμμάτων και διά λόγων, ούς κατά καιρούς εξεφώνησεν, ετίμησεν αυτόν». Η ίδια εφημερίδα (*Πελοπόννησος*, 14 Αυγούστου 1861, φ. 56) ζητούσε από τον τότε υπουργό Παιδείας κ. Ποτλή να διορίσει σχολάρχη στην Καλαμάτα τον «ελληνοδιδάσκαλον Νησίου κ. Χρ. Καλλιακούδα, του οποίου η μεγάλη ικανότης και η άκρα επιμέλεια και ο ζήλος εισίν πασίγνωστα και αναμφισβήτητα εκ των πολλών και ωραίων καρπών, ούς παρήγαγεν εις το εν Νησίω υπ' αυτού διευθυνόμενον Ελληνικόν σχολείον».

213. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

214. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

215. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Αρφαρών (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

216. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1901-02 έως και 1903-04 ²¹⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα 1895-96, 1904-05, 1906-07 έως και 1910-11 ²¹⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Καλόπουλος Γεώργιος Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1905 ²¹⁹	<i>Σχολάρχης</i>
Καμαρινάκης Ν. Β' Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1908-09 έως και 1910-11 ²²⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Καμαριώτης Γεώργιος (από την Τρίπολη) Ναύπλιο 1846 ²²¹	
Γυμνάσιο Σπάρτης 1862-63, 1870-71 ²²²	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας Νοέμβριος 1866 ²²³	<i>Καθηγητής</i>
Καντής Σταύρος (από τη Μικρομάνη) Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1899-00 & 1900-01 ²²⁴	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Μεσσήνης 1904-05 έως και 1906-07, 1910-11 ²²⁵	<i>Καθηγητής</i>
Κάος Ιωάννης Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης 1896-1897	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

217. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

218. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

219. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 236.

220. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

221. Ο Γεώργιος Καμαριώτης γεννήθηκε το 1825. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και γνώριζε γαλλικά και λατινικά. Διορίστηκε για πρώτη φορά στο Ναύπλιο το 1846 (Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, ό.π., σ. 452).

222. Κ. Γαβαλά, ό.π., σ. 452.

223. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1067 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

224. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

225. εφ. *Θάρος*, 1 Ιουλίου 1909, φ. 3160, σ. 2.

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1897-1898 ²²⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας 1900-01 έως και 1902-03 ²²⁷	<i>Σχολάρχης</i>
Καπετανάκης Κων. Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας Οκτώβριος 1866 ²²⁸	<i>Σχολάρχης</i>
Καπετανάκης Νικ. του Δ. Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1898-1899 ²²⁹	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Καπέτας Ιωάννης Ελληνικό σχολείο Ασάναγα 1880-1881 ²³⁰	<i>Βοηθός Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Καπιτσώρης Π. Γυμνάσιο Καλαμάτας Αύγουστος 1875 ²³¹	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Καρακλής Νικόλαος Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1889-1890 ²³² Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1893-94 & 1897-98 ²³³	<i>Γυμναστής</i>
Καραλής Ευστ. Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας Οκτώβριος 1861 ²³⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

226. ΦΕΚ, φ. 226Γ, 19 Σεπτεμβρίου 1897 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

227. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

228. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1068 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

229. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 16.

230. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', 1881, σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

231. εφ. *Στοά*, 25 Αυγούστου 1875, φ. 200, σ. 2-3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

232. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

233. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

234. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 10 Οκτωβρίου 1861, φ. 425, σ. 1804 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Καραλής Μ.

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
1899-00 & 1900-01²³⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1903-04 & 1904-05²³⁶

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1907-08, 1908-09, 1910-11²³⁷

Καραμάνος Γ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Νοέμβριος 1866²³⁸

Καθηγητής

Καραμιχαλάκης

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1890-1891²³⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Καραμπατέας Γεώργιος (από τις Γαίτσες)

Ελληνικό σχολείο Κότρωνα
1899-00 έως 1901-02²⁴⁰

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1904-1905²⁴¹

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1905-1906²⁴²

Καθηγητής

Γυμνάσιο Ανδριτσαινής
1910-1911²⁴³

Γυμνασιαρχών

Καρβούνης Σπυρ.

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1896-1897²⁴⁴

Σχολάρχης

235. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

236. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

237. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

238. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1067 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

239. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

240. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 453, όπου αναφέρεται επιπλέον ότι ο Γεώργιος Καραμπατέας γεννήθηκε το 1870 και φοίτησε στο ιδιωτικό σχολείο του Πουλάκου, στην Καλαμάτα, και στο Γυμνάσιο Γυθείου.

241. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

242. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

243. Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», *ό.π.*, σ. 101.

244. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Καρδαμάκης

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1893-1894²⁴⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

Καρίκουλας Αλέξ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1883-1884²⁴⁶

Καθηγητής Γερμανικών

Καρόπουλος Α. του Δ.

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1891-1892²⁴⁷

Καθηγητής

Καρώνης Λιβ. του Δ.

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1891-92 & 1892-93²⁴⁸

Σχολάρχης

Κασκούρας Κ.

Ελληνικό σχολείο Πύλου
1905²⁴⁹

Σχολάρχης

Κασσελίδης Δ.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1887-1888²⁵⁰

Σχολάρχης

Καστανάκης Νικόλαος

Γυμνάσιο Ανδριτσαινής
1898-1899²⁵¹

Γυμνασιαρχών

245. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

246. Ενώ υπηρετούσε στην Καλαμάτα μετέφρασε το «Χρονολογικόν Εγκόλπιον της Ιστορίας, ήτοι συνοπτικόν χρονολογικόν πίνακα των κυριωτέρων ιστορικών γεγονότων, πρόχειρον βοήθημα διά πάντας». Βλ. εφ. *Ακρόπολις*, 10 Απριλίου 1884, φ. 740, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

247. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

248. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

249. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 236.

250. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

251. Δ. Πρίγγουρης, ό.π., σ. 101.

Καστόρχης Καλλίνικος²⁵²

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1835²⁵³

Σχολάρχης/Αρχιμανδρίτης

Κατσικιάς Χρ. του Ν. (από την Καλαμάτα)

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1890-91 & 1891-92²⁵⁴

Σχολάρχης/Μαθηματικός

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1892-1893²⁵⁵

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1894-1895²⁵⁶

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1895-96, 1896-97, 1899-00²⁵⁷

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1897²⁵⁸

Καθηγητής

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1903-1904²⁵⁹

Καθηγητής

Ελληνικό σχολείο Σουλιμά
1904-1905²⁶⁰

Σχολάρχης

252. Ο Σχολάρχης Καλλίνικος Καστόρχης διετέλεσε αργότερα Μητροπολίτης Φθιώτιδος-Φωκίδος. Το 1824 είχε διατελέσει ελληνοδιδάσκαλος στην Τρίπολη. Το 1825 ήταν σχολάρχης στη «Δημοκρατική Σχολή» της Δημητσάνας. Το 1829 υπηρετούσε ως γραμματέας της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, που την αποτελούσαν οι επίσκοποι Τριπόλεως Δανιήλ, Ταλαντίου Νεόφυτος, Ανδρούσης Ιωσήφ, Αγίνης Γεράσιμος και Δαμαλίων Ιωνάς. Ως γραμματέας αυτής της Επιτροπής ο Καστόρχης συνυπογράφει και επικυρώνει το από 30ής Ιανουαρίου 1829 συμφωνητικό έγγραφο των Γεράσιμου Παπαδόπουλου και Αθανάσιου Κυριακού για την ενοικίαση χώρου της Μονής Καλογραιών, που θα εκμεταλλευόταν ο δεύτερος (ΓΑΚ, Υπ. Εσωτ., φάκ. 68 και ΓΑΚ, Γραμμ. Εκκλησ., 30 Ιανουαρίου 1829 από τη Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Το 1837, όταν ήταν σχολάρχης στην Καλαμάτα, ο τότε δήμαρχος Παναγιώτης Μπενάκης τον συγχάιρει με το εξής έγγραφο: «Παρευρεθέντες εις τας δημοσίους εξετάσεις, τας οποίας κατά την 14ην τρέχοντος εκάματε, δεν δυνάμεθα κ. Σχολάρχα ν' αποσιωπήσωμεν την ενδόμυχον χαράν την οποίαν ησθάνθημεν εις τας τόσας ευφυείς και με τόσην παρηγορίαν πνεύματος απαντήσεις των μαθητών σας, ως προς τας οποίας οι παρευρισκόμενοι τοις απέτεινον ερωτήσεις. Επαινούντες τον ζήλον και επιμέλειαν, τόσον υμών, καθώς και των παρ' υμίν διδασκάλων Τολμίδου και Πετροπούλου, και έχοντες τας πλέον χρηστάς ελπίδας περί των διδασκομένων παρακαλούμεν να δεχθήτε δι' ημών τους επαίνους των παρ' ημών εκπροσωπούμενων δημοτών. Εν Καλαμάτας την 16 Σεπτεμβρίου 1837. Ο Δήμαρχος Καλαμών Παν. Μπενάκης (εφ. Αθηνά, 25 Σεπτεμβρίου 1837, φ. 474, σ. 1955, Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

253. ΦΕΚ, φ. 5, 31 Αυγούστου 1835, σ. 20 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

254. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

255. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

256. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

257. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

258. *Ημερολόγιον Ενωσίας*, ό.π., σ. 27.

259. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

260. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σουλιμά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου 1905-06 έως και 1910-11 ²⁶¹	<i>Σχολάρχης</i>
Καφόπουλος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1892-93, 1894-95, 1895-96 ²⁶² Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1893-1894 ²⁶³	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Καφάλης Γεώργιος Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών Γύρω στα 1890 ²⁶⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Κεραμόπουλος Αντών. Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα 1895-96 & 1896-97 ²⁶⁵	<i>Σχολάρχης</i>
Κιάππε Κ. Γυμνάσιο Καλαμάτας 1894 ²⁶⁶	<i>Καθηγητής Γαλλικών</i>
Κισκυρέας Ιωάννης Ελληνικό σχολείο δήμου Φλεσιάδος 1881 ²⁶⁷ Αλιβέρι Ν. Ευβοίας 1890 ²⁶⁸	<i>Βοηθός ελληνοδιδάσκαλος</i> <i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

261. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (Μερόπης) (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

262. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

263. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

264. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

265. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

266. Ο καθηγητής Κ. Κιάππε, το 1894, ήταν σύμβουλος στο νεοσυσταθέν Δ.Σ. του Ποδηλατικού Συλλόγου Καλαμάτας. Βλ. εφ. *Λαϊκή*, 31 Ιουλίου 1894 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

267. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, έτος Δ', 1881, σ. 303 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

268. *ΦΕΚ*, φ. 217, 28 Αυγούστου 1890, σ. 876 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Κοβίδης Αντώνιος

Ελληνικό σχολείο Πεταλιδίου
1903-04, 1905,²⁶⁹ 1910-11²⁷⁰

Σχολάρχης

Κόκκαλης Σωκράτης

Γυμνάσιο Ανδριτσαινής
20 Μαρτίου 1898 έως 4 Σεπτεμβρίου 1898²⁷¹

Γυμνασιάρχης

Κολλάτος Σ.

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1899-00 έως και 1902-03²⁷²

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Αριστομένη
1903-04 έως και 1906-07²⁷³

Διευθύνων

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1908-09 έως και 1910-11²⁷⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Κόλλιας Παναγιώτης

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1897-98 έως και 1902-03²⁷⁵

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1903-1904²⁷⁶

Καθηγητής

Κολλιόπουλος Γεώργιος του Π. (από την Καλαμάτα)

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1891-92 έως και 1893-94, 1897-98, 1898-99²⁷⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Κομνηνός Παναγιώτης

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1857-1858²⁷⁸

Ελληνοδιδάσκαλος

269. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός... 1905-1906*, ό.π., σ. 236.

270. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Πεταλιδίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

271. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικό... ό.π.*, σ. 16 και Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», ό.π., σ. 101.

272. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

273. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Αριστομένη (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

274. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

275. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

276. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

277. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

278. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 24 Ιανουαρίου 1858, φ. 242, σ. 340 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Ύδρας
1858-1859²⁷⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1873-1874²⁸⁰

Γυμνασιάρχης

Κόναρης Δημ. του Γ.

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1889-90 έως και 1904-05, 1906-07, 1907-08²⁸¹

Ελληνοδιδάσκαλος

Κονδύλης Δ. του Α.²⁸²

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1893-1894²⁸³

Γυμνασιάρχης

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1895-1896²⁸⁴

Κονδύλης Π.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1883-1884²⁸⁵

Καθηγητής/Φυσικός

Κονοφάος Δ.

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1898-1899²⁸⁶

Καθηγητής

Γυμνάσιο Κέρκυρας
1907-1908

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1908-1909²⁸⁷

279. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 30 Αυγούστου 1858, φ. 275, σ. 602 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

280. Συλλογή Μ. Φερέτου ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας.

281. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

282. Τον Μάιο του 1894 ο Δ. Κονδύλης έδωσε διάλεξη στον Εμπορικό Σύλλογο της Καλαμάτας «Ερμής», με θέμα «Περί των γνωμών αίτινες ανεξετάστως χρησιμεύουσι τη κοινωνία». Βλ. εφ. *Νέα Εφημερίς*, 15 Μαΐου 1894, φ. 135, σ. 7 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

283. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

284. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

285. εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, Ιούνιος 1884 (Συλλογή Μ. Φερέτου), όπου αναφέρεται ότι ο Π. Κονδύλης έδωσε διάλεξη στη «Σχολή του Λαού» με επιτυχία: «Μετά πλείστης όσης επιτυχίας εγένετο τη παρελθούση Κυριακή εν τη Σχολή του Λαού υπό του καθηγητού κ. Π. Κονδύλη το μάθημα της Πειραματικής Φυσικής. Το συρρέυσαν πλήθος ην τόσω πολύ ώστε η Εφορεία της Σχολής ηναγκάσθη να παρακαλέση τον διδάσκοντα όπως διακόψη το μάθημα μετά διδασκαλίαν τριών τετάρτων, διότι ην φόβος να πάθη τις ασφυξίαν ένεκα μάλιστα των αναπτυσσομένων οσμών των πειραμάτων, ων η επιτυχία ην πλήρης και εφ η συγχάρομεν τω κ. καθηγητή».

286. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

287. εφ. *Θάφρος*, 8 Οκτωβρίου 1908, φ. 2903, σ. 3.

Κοντόπουλος Σ.

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1895-1896²⁸⁸

Σχολάρχης

Κορφιοτάκης Ιωάννης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
29 Σεπτεμβρίου 1890²⁸⁹

Γυμνασιάρχης

Γυμνάσιο Βόλου
Αύγουστος 1893²⁹⁰

Γυμνασιάρχης

Αθήνα

Γυμνασιάρχης

Ιούλιος 1905²⁹¹

Γυμνάσιο Καλαμάτας

Καθηγητής

Αύγουστος 1909²⁹²

Κοσμόπουλος Αντώνιος του Δ.

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1899-00 έως και 1904-05²⁹³

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1905-06 έως και 1910-11²⁹⁴

Κοσμόπουλος Δημήτριος του Β.

(από την Άμμο)

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1889-90, 1893-94, 1894-95²⁹⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας
1895-1896²⁹⁶

Κοτζάκης Α.

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
Ιούνιος 1867²⁹⁷

Σχολάρχης

288. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

289. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας), όπου υπογράφει στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου.

290. εφ. *Λαϊκή*, 15 Αυγούστου 1893, φ. 7, σ. 6 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

291. εφ. *Φως*, 14 Ιουλίου 1905, σ. 4.

292. εφ. *Θάρρος*, 1 Αυγ. 1909, φ. 3186, σ. 2.

293. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

294. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

295. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

296. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

297. εφ. *Πελοπόννησος*, 21 Ιουνίου 1867, φ. 204.

Κοτζιάς Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης
1910-1911²⁹⁸

Σχολάρχης

Κοτρότσος Δ.

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1897-98 & 1898-99²⁹⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Κοτσουράκος

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1899-00, 1901-02 έως και 1903-04³⁰⁰

Σχολάρχης

Κούβελας Δημήτριος του Π.

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1881-1882³⁰¹

Σχολάρχης

Κουλόπουλος Γ. του Δ.

Ελληνικό σχολείο Σίτσοβας
1904-1905³⁰²
Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1906-07 έως και 1909-10³⁰³

Σχολάρχης

Κουλούρης Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1900-1901³⁰⁴

Σχολάρχης

Κουρτουά

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Νοέμβριος 1883³⁰⁵

Καθηγητής Γαλλικής

Κούσης Ελευθέριος

Γυμνάσιο Φιλιατρών
1890³⁰⁶

Γυμνασιάρχης

298. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπτης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

299. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

300. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

301. Παν. Χαρολάμπόπουλος, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 47.

302. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σίτσοβας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

303. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

304. Δ. Πρίγγουρης, ό.π., σ. 100.

305. εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, 30 Νοεμβρίου 1883, φ. 10, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

306. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Φιλιατρά, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

Κουσουλάκος Θεόδωρος του Γ.

Γυμνάσιο Γυθείου

*Καθηγητής Γαλλικής*1887-88 έως 1891-92³⁰⁷

Γυμνάσιο Καλαμάτας

*Καθηγητής*1897-98,³⁰⁸ 1901-02 έως και 1903-04,1907-08 έως και 1910-11³⁰⁹**Κουτουμάνος Αναστάσιος**

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας

*Ελληνοδιδάσκαλος*1899-00 έως και 1902-03, 1906-07, 1908-09³¹⁰**Κουτσογιαννόπουλος Ηλίας**

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας

Σχολάρχης

1901-02, 1902-03, 1906-07, 1907-08,

1908-09, 1910-11³¹¹**Κρασσακόπουλος Βασ. του Ν.**

Ελληνικό σχολείο Πύλου

*Ελληνοδιδάσκαλος*1880-1881³¹²**Κυπριανός Αριστείδης**

Γυμνάσιο Καλαμάτας

*Γυμνασιάρχης*1861³¹³**Κυριακός Ιωάννης**

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας

Ελληνοδιδάσκαλος

1841-1842

Ελληνικό σχολείο Τρίπολης

1842-1843³¹⁴307. Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, ό.π., σ. 457.308. εφ. *Φαραί*, 15 Σεπτεμβρίου 1897, φ. 110.

309. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

310. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

311. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

312. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', 1881, σ. 33 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).313. Πρώτος γυμνασιάρχης του Γυμνασίου Καλαμάτας. Διορίστηκε με το Β.Δ. της 23ης Σεπτεμβρίου 1861. Έγραφε γι' αυτόν ο Τύπος της εποχής: «Έχομεν πεποιθήσιν ότι το Γυμνάσιον της Μεσσηνίας ευτυχήσαν να διευθύνεται υπό Γυμνασιάρχου σπανίου κατά την παιδείαν, την σύνεσιν και την αρετήν, οίος είναι ο κ. Κυπριανός, θα διακρίνεται μετ' ου πολύ μεταξύ των Γυμνασίων του Κράτους». Βλ. εφ. *Πελοπόννησος*, 4 Νοεμβρίου 1861, φ. 68.314. εφ. *Ταχύπτερος Φήμη*, 21 Σεπτεμβρίου 1842, φ. 237, σ. 952 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Κυριακός Σ.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
Οκτώβριος 1862³¹⁵

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1880-1881³¹⁶

Κυριακίδης Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1845-1851³¹⁷

Σχολάρχης

Κωνσταντινίδης Α.

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1899-1900³¹⁸

Διευθύνων

Κωνσταντινίδης Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
1908-09 & 1909-10³¹⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

315. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 239 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

316. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

317. εφ. *Αιών*, 15 Αυγούστου 1851, φ. 1185, σ. 3 και εφ. *Ταχύπτερος Φήμη*, 6-9 Ιουνίου 1849, φ. 799, σ. 3-4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας), όπου πληροφορούμαστε ότι ο Κυριακίδης διετέλεσε και ιδιαίτερος γραμματέας του Παπαφλέσσα. Το 1849, όντας σχολάρχης, υπέβαλε στη Σχολική Εφορεία Έκθεση, όπου ανέφερε: «Τα μαθήματα εδιδάχθησαν και εφέτος πλήρη κατά τας βασιλικάς διατάξεις και κανόνας [...] ο σφοδρώτατος χειμών διέκοψεν επί τινας εβδομάδας ακουσίως τας εργασίας των [...]. Πέρυσιν οι μαθηταί της Σχολής ήσαν 83. Εφέτος μόλις συνεποσώθησαν περί τους τεσσαράκοντα [...]. Είναι δε αίτιον της ολιγότητος αυτών πρώτον αι συμβάσαι περί το περυσινόν θέρος ασθένειαι καθ' όλην την Μεσσηνίαν και τα επικρατήσαντα καθ' όλον τούτον τον χειμώνα εν τη πόλει ταύτη πάθη των ευλογιών, δι' ά δεν ήλθον μαθηταί εκ κωμών, χωρίων [...]. Διότι το ενταύθα Αλληλοδιδασκτικόν σχολείον, το οποίον είναι η πηγή, εξ ης αρέσεται η Ελληνική Σχολή, ούτε περί τον παρελθόντα Σεπτέμβριον, ούτε προ αυτού, εχορήγησεν εις την Ελληνικήν Σχολήν μαθητάς, αλλά προ τριών ετών έπεμψε μόνον πέντε. Έτερον αίτιον είναι η προ έτους σύστασις γειτονικών Ελληνικών σχολείων [ιδρύθησαν στη Μεσσήνη, Κορώνη, Κυπαρισσία] [...]. Του λοιπού εις την βασιλικήν και δημοτικήν αρχήν εναπόκειται η αύξησις του αριθμού των μαθητών της σχολής και η βελτιώσις της. Εις την βασιλικήν Αρχήν εναπόκειται ή να επιδιορθωθή, ως δει, το Σχολείον, ή να ανοικιασθή οίκημα κατάλληλον εις σχολείον. Διότι άλλως και αν πληθυνθή ο αριθμός των μαθητών, διά το δυσχείμερον της θέσεώς του, μέλλουσι εξάπαντος να διακόπτωνται τα μαθήματα καθ' έκαστον χειμώνα και να καρκινοβατή η Σχολή».

318. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

319. εφ. *Θάρρος*, 3 Σεπτεμβρίου 1908, φ. 2873, σ. 3 και Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Κωνσταντινίδης Πανάρετος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1871-1872

Αρχιμανδρίτης/Καθηγητής

Γυμνάσιο Κεφαλληνίας
1872-1873³²⁰

Καθηγητής

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1879-1880³²¹

Καθηγητής Θρησκευτικών

Κωνσταντόπουλος Κων.

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1895-1897³²²

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Κρεσταινής
1905³²³

Κωστόπουλος Εμμανουήλ

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
2 Απριλίου 1899 έως 30 Ιουλίου 1899³²⁴

Σχολάρχης

Κωτσάκης Ανδρέας (από την Τριφυλία)

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
Αύγουστος 1859³²⁵

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1865-66,³²⁶ 1866-67,³²⁷ 1871³²⁸

Κωτσάκης Κων. του Γ.

Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών
1862-1863³²⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

320. εφ. *Εξέτασις*, 2 Σεπτεμβρίου 1872, φ. 65, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

321. ΦΕΚ, 8 Οκτωβρίου 1879, σ. 388 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

322. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *ό.π.*, σ. 47.

323. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, *ό.π.*, σ. 236.

324. Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», *ό.π.*, σ. 100.

325. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 27 Αυγούστου 1859, φ. 328, σ. 1028 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

326. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1047 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

327. εφ. *Πελοπόννησος*, 21 Ιουνίου 1867, φ. 204, σ. 2.

328. εφ. *Πελοπόννησος*, 17 Ιουλίου 1871, φ. 291, σ. 2.

329. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 240 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Κωτσόβολος Ιωάννης (από τα Φιλιατρά)

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1902-03 & 1903-04³³⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

Λάβδας Κ.

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1898-1899³³¹

Ελληνοδιδάσκαλος

Λαγκάδης Ιωσήφ

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1890-91,³³² 1895-96,³³³ 1896-97³³⁴

Καθηγητής Γαλλικών

Λαγοπάτης Σπυρίδων

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτα
Μάρτιος 1908³³⁵

Διδάκτωρ Θεολογίας

Λαλεχός Π.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1905³³⁶

Καθηγητής

Λάσκαρης Κωνσταντίνος

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1907-1908 έως και 1910-1911³³⁷

Γυμνασιάρχης

Λαστίκ Ι. (Γάλλος)

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1863-1864³³⁸

Καθηγητής Γαλλικών

330. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

331. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

332. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

333. εφ. *Καλαματιανή*, 3 Δεκεμβρίου 1895, φ. 14, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

334. εφ. *Φαραί*, 10 Αυγούστου 1897, φ. 105, σ. 3.

335. εφ. *Θάρρος*, 16 Μαρτίου 1908, φ. 2729, σ. 3, όπου διαβάζουμε ότι τον Μάρτιο του 1908 διορίστηκε στο Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας ο Σπυρίδων Λαγοπάτης, ο «εγκρατής διδάκτωρ της Θεολογίας», γιος του πρώην δημάρχου Τριπόλεως.

336. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 231.

337. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

338. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 275-276 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Λελέκος Σταύρος Γυμνάσιο Φιλιατρών 1892 ³³⁹	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Λεόντιος ή Λεοντόπουλος Κων. Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1859 ³⁴⁰ Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1862 ³⁴¹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i> <i>Σχολάρχης</i>
Λιβιεράτος Ευστ. Γυμνάσιο Φιλιατρών Πριν το 1890 ³⁴²	<i>Καθηγητής/Ελληνιστής</i>
Λίγγρης Χαρ. του Α. (από τη Γορτυνία) Ελληνικό σχολείο Άνδρου 1854-55 Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας Μάρτιος 1855, ³⁴³ 1862-63, ³⁴⁴ 1863-64, ³⁴⁵ 1865-66 ³⁴⁶ Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1882-83 ³⁴⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i> <i>Ελληνοδιδάσκαλος</i> <i>Σχολάρχης</i>
Λιγούρας Ιωάννης Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόμπης Γύρω στα 1890 ³⁴⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

339. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτεμβρίου 1949, σ. 1.

340. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 2 Μαρτίου 1859, φ. 313, σ. 909 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

341. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 192 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

342. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

343. *ΦΕΚ*, φ. 7, 2 Μαρτίου 1855, σ. 63 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

344. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 192 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

345. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 875 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

346. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1047 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

347. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', σ. 302 και *ΦΕΚ*, φ. 96, 7 Σεπτεμβρίου 1882, σ. 520 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

348. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

Λινάρδος Α.

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1906-1907³⁴⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Λουμάκης Κων.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Αύγουστος 1897,³⁵⁰ 1901-02³⁵¹
Γυμνάσιο Μεσσήνης
1910-1911³⁵²

Καθηγητής/Ελληνιστής

Καθηγητής

Λυγδόπουλος Αθ.

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσάινης
Πριν το 1885³⁵³

Διευθύνων

Λυκουρέζος Ηλίας

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1897³⁵⁴

Καθηγητής

Λυριτζής Π.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1903-04 έως και 1910-11³⁵⁵

Σχολάρχης

Μαγέτος

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα
1890-1891³⁵⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Μάζαρης Γ.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1910-1911³⁵⁷

Σχολάρχης

349. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

350. εφ. *Φαραί*, 10 Αυγούστου 1897, φ. 105, σ. 3.

351. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

352. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

353. Παν. Χαράλαμπόπουλος, *ό.π.*, σ. 47 και Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

354. *Ημερολόγιον Ευνομίας*, *ό.π.*, σ. 27.

355. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

356. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

357. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Μανωλάκος Γ.

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας-Σίτσοβας
1901-02 & 1902-03³⁵⁸

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1903-04 & 1904-05³⁵⁹

Μανωλέσος Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
Δεκέμβριος 1838³⁶⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

Μανωλόπουλος Εμμ.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1895-96 & 1896-97

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1903-04 & 1904-05³⁶¹ 1905-06 έως και 1908-09³⁶²

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα

Σχολάρχης

Μανωλόπουλος Νικ.

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1899-00³⁶³

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου
1902-03 & 1903-04³⁶⁴

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1909-10 & 1910-11³⁶⁵

Μαρέτας Αθ.

Ελληνικό σχολείο Αετού
1890³⁶⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

358. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας-Σίτσοβας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

359. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

360. Στο Ελληνικό σχολείο της Καλαμάτας τοποθετήθηκε τον Δεκέμβριο του 1838, μετατεθείς από τον Πύργο. Βλ. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 10 Δεκεμβρίου 1838, φ. 182 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

361. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

362. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

363. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

364. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

365. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

366. *εφ. Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

Μαρκόπουλος Γεώργιος

Ελληνικό σχολείο Πεταλιδίου
1889-90 έως και 1892-93³⁶⁷

Διευθύνων

Ελληνικό σχολείο Τσαουσιού
1906-07 & 1907-08³⁶⁸

Ελληνοδιδάσκαλος

Μασουρίδης Α.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1896-97³⁶⁹

Σχολάρχης

Μασουρίδης Νικόλαος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής
1897-1898³⁷⁰

Σχολάρχης

Μαστοράκος Κων. του Ι.

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1889-1890³⁷¹

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Λιγυδιστας
1890³⁷²

Σχολάρχης

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1891-92 & 1892-93³⁷³

Σχολάρχης

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1899-00 έως και 1903-04³⁷⁴

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Αρφαρών
1906-07 & 1907-08³⁷⁵

Σχολάρχης

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1910-1911³⁷⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

367. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Πεταλιδίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

368. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσιού (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

369. Βιβλίο Πράξεων Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

370. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

371. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

372. *Πανελλήνιος Σύντροφος Αθηνών...1891*, *ό.π.*, σ. 350 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

373. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

374. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

375. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Αρφαρών (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Το 1908 απολύθηκε από το Ελληνικό σχολείο Αρφαρών, όπου υπηρετούσε (εφ. *Θάρρος*), 3 Ιουλίου 1908, φ. 2821, σ. 3). Είναι γνωστός και από το εξής ανέκδοτο, όταν υπηρετούσε στ' Αρφαρά: «Εν Αρφαροίς ου δύναμαι μενείν. Ει μενείν, αποθανείν», διαμήνυσε στο Υπουργείο. Και το Υπουργείο του απάντησε: «Μενείν και αποθανείν» (εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3).

376. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Το ίδιο

Μαστρογιαννόπουλος Π.

Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης
1905-1906

Διευθύνων

Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης
1906-07 & 1907-08³⁷⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Ματαράγκας Νικόλαος (από την Καλαμάτα)

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1905-06 έως και 1910-11³⁷⁸

Καθηγητής

Μάτσας Κ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1861³⁷⁹

Καθηγητής/Μαθηματικός

Μελετόπουλος Εμμ.

Ελληνικό σχολείο Χαρακοπιού
1908-09 & 1909-10³⁸⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

Μοσχούτης Παναγιώτης (από την Καλαμάτα)

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1862,³⁸¹ 1864-65,³⁸² 1870-71,³⁸³
1874-75, 1877-78³⁸⁴

Καθηγητής/Φιλολόγος

Γυμνάσιο Λαμίας
1865-66³⁸⁵

Καθηγητής

Γυμνάσιο Κορίνθου
1875-76

Καθηγητής

Γυμνάσιο Κορίνθου
1878-79

Γυμνασιάρχης

σχολικό έτος, 1910-11 εμφανίζεται και στο Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας (Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας)

377. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπτης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

378. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

379. Διορίστηκε με το Β.Δ. της 23ης Σεπτεμβρίου 1861.

380. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Χαρακοπιού (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

381. Γεννήθηκε το 1832. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών και γνώριζε γαλλικά και λατινικά. Διορίστηκε για πρώτη φορά στην Καλαμάτα το 1862 (Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση... ό.π., σ. 460*).

382. Κ. Γαβαλά, *ό.π., σ. 461*.

383. εφ. *Πελοπόννησος*, 14 Απριλίου 1871, φ. 286, όπου διαβάζουμε: «επαύθη εν τω μέσω του σχολικού έτους ο διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής και Καθηγητής του ενταύθα Γυμνασίου Π. Μοσχούτης».

384. Μ. Φερέτος, *Μεσσηνιακά 1968*, *ό.π., σ. 584*.

385. Μ. Φερέτος, *ό.π., σ. 584*.

Γυμνάσιο Πύργου 1881-82	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Γυμνάσιο Σπάρτης 1882-83 έως 1884-85 ³⁸⁶	<i>Καθηγητής</i>
Μουρούσιος Δ.	
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1895-96, 1896-97, 1897-98, 1900-01 ³⁸⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου 1901-02 έως και 1910-11 ³⁸⁸	
Μπακάκος Μ.	
Ελληνικό σχολείο Σουλιμά 1900-01 ³⁸⁹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1904-05 έως και 1910-11 ³⁹⁰	
Μπαρδόπουλος Γεώργιος (από την Εύα)	
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1897-98, 1898-99, 1900-01 ³⁹¹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου 1901-02 & 1904-05 ³⁹²	
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1906-07 έως και 1910-11 ³⁹³	
Μπαρμπάρηγος Νικ. του Γ. (από τη Μήλο)³⁹⁴	
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1889-1890 ³⁹⁵	<i>Καθηγητής</i>

386. Οι πληροφορίες αντλούνται από το Μ. Φερέτος, ό.π., σ. 584.

387. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

388. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

389. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σουλιμά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

390. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

391. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

392. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

393. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

394. Ο Νικόλαος Μπαρμπάρηγος «διά Β.Δ. προήχθη εις τον Χρυσούν Σταυρόν του Σωτήρος διά τας ευδοκίμους αυτού υπηρεσίας» (Π. Οικονομάκης, «Η Λαϊκή Βιβλιοθήκη Καλαμών», περ. *Μεσσηνιακά Γράμματα*, Καλαμάτα 1956, σ. 277).

395. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Γυμνάσιο Μεσσήνης 1898-1899 ³⁹⁶	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1900-01 έως και 1903-04, 1905-06 έως και 1909-10 ³⁹⁷	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Δημητσάνα 1904-1905 ³⁹⁸	
Μπασάκος Αντώνιος (από τον Κάμπο Αβίας)	
Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1889-1890 ³⁹⁹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Κάμπου 1890-1891 ⁴⁰⁰	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Γερακίου 1895-1896	<i>Διευθύνων</i>
Ελληνικό σχολείο Μολάων 1904-05 & 1905-06 ⁴⁰¹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Μπένος Αριστομένης (από τον Μελιγαλά)	
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1889-90 & 1890-91 ⁴⁰²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Μπεσιμπέας Σταύρος (από το Εξωχώρι)	
Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1904-1905 ⁴⁰³	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ζούρτσας γύρω στα 1890 ⁴⁰⁴	

396. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

397. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

398. εφ. *Φως*, 10 Ιουλίου 1905, σ. 4.

399. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

400. *Πανελλήνιος Σύντροφος Αθηνών...1890*, ό.π., σ. 354 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

401. Κ. Γαβαλά, ό.π., σ. 461.

402. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

403. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

404. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

Μποζώνης Νικόλαος (από τον Κάμπο Αβίας)	
Ελληνικό σχολείο Μεθώνης 1889-90 έως και 1898-99	<i>Διευθύνων</i>
Ελληνικό σχολείο Μεθώνης 1905-06 έως και 1910-11 ⁴⁰⁵	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Μπόνης Γεώργιος	
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1893-94 έως και 1895-96 ⁴⁰⁶	<i>Σχολάρχης</i>
Μπούμης Νικόλαος	
Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης πριν το 1870 ⁴⁰⁷	<i>Σχολάρχης</i>
Μπουργάκος Αρ.	
Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1890 ⁴⁰⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Μπουρίκας Νικόλαος	
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1904-1905 ⁴⁰⁹	<i>Σχολάρχης</i>
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1905-06 έως και 1910-11 ⁴¹⁰	
Μυλωνόπουλος	
Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας δεκαετία 1880 ⁴¹¹	<i>Σχολάρχης</i>
Ναθαναήλ Παν. του Ε. (από τον Κάμπο Αβίας) ⁴¹²	
Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας Οκτώβριος 1862 ⁴¹³	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

405. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

406. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

407. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 47 και Δ. Πρίγγουρης, ό.π., σ. 100.

408. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

409. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

410. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

411. Ορέστης Χρυσοσπάθης, *Ιστορία της παλαιάς Καλαμάτας*, Ν. Ηλιόπουλος, Καλαμάτα 1936, σ. 18.

412. Τον Αύγουστο του 1876 διατηρούσε ιδιωτικό εκπαιδευτήριο στη Μεσσήνη (εφ. *Δήμος*, 25 Αυγούστου 1876, σ. 1 από Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

413. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 239 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Νησίου Αύγουστος 1863 ⁴¹⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Νανόπουλος Κ. Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1895-96 έως και 1902-03 ⁴¹⁵	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Νάσκος Δ. Ελληνικό σχολείο Ανδρίτσαινας 25 Απριλίου 1905 έως 6 Ιουλίου 1905 ⁴¹⁶	<i>Σχολάρχης</i>
Νονότ Γυμνάσιο Καλαμάτας 1867-1868 ⁴¹⁷	<i>Καθηγητής Γαλλικών</i>
Οικονομίδης Παν. του Δ. (από Δεσύλλα) Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1891-1892 ⁴¹⁸ Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου 1902-03 & 1903-04 ⁴¹⁹ Γυμνάσιο Μεσσήνης 1904-05 & 1905-06 ⁴²⁰	<i>Σχολάρχης</i> <i>Καθηγητής</i>
Οικονομόπουλος Α. του Β. Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής Πριν το 1860 ⁴²¹	<i>Σχολάρχης</i>
Οικονομόπουλος Αθ. του Γ. Γυμνάσιο Καλαμάτας 1908-09 & 1909-10 ⁴²²	<i>Καθηγητής</i>

414. εφ. *Ευαγγελισμός*, 12 Αυγούστου 1863, φ. 248, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

415. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

416. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός... 1905-1906*, ό.π., σ. 236 και Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», ό.π., σ. 100.

417. εφ. *Πελοπόννησος*, 13 Ιανουαρίου 1868, φ. 218 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

418. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

419. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

420. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

421. Παν. Χαράλαμπόπουλος, *Αναμνηστικό...*, ό.π., σ. 47.

422. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Στο φύλλο της 3ης

Οικονομόπουλος Πολ.

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1906-1907⁴²³

Καθηγητής

Οικονόμου Ιωάννης

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1889-90 & 1890-91⁴²⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα
1892-1893⁴²⁵

Ελληνικό σχολείο Βουφράδος
1899-1900⁴²⁶

Οικονόμου Πολύβιος

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1891-1892⁴²⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1897-98 & 1898-99⁴²⁸

Καθηγητής

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1903-04,⁴²⁹ Ιούλιος 1909⁴³⁰

Γυμνασιάρχης

Παΐζης Π. του Ν.

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1902-1903⁴³¹

Γυμνασιάρχης

Παϊκόπουλος

Ελληνικό σχολείο Αρφαρών
1905-1906⁴³²

Ελληνοδιδάσκαλος

Σεπτεμβρίου 1908 της εφ. Θάρρος πληροφορούμαστε ότι «εν τω Γυμνασίω Καλαμών ο καθηγητής κ. Φοίφας μετατίθεται αμοιβαίως μετά του καθηγητού του εν Πειραιεί Γυμνασίου κ. Οικονομοπούλου».

423. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

424. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

425. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

426. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βουφράδος (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

427. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

428. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

429. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

430. εφ. Θάρρος, 1 Ιουλίου 1909, φ. 3160, σ. 2.

431. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

432. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Αρφαρών (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Παναγόπουλος Παναγιώτης Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 1878-1881 και 1882-1885 ⁴³³	<i>Σχολάρχης</i>
Πανόπουλος Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 5 Απριλίου 1904 έως 30 Ιουλίου 1904 ⁴³⁴ Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1905 ⁴³⁵	<i>Σχολάρχης</i> <i>Καθηγητής</i>
Παντελάκης Άνθιμος (από τη Θουρία) Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1889-90, 1895-96, 1896- 97 ⁴³⁶ Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1891-92 έως και 1894-95 ⁴³⁷ Γυμνάσιο Καλαμάτας 1897 έως 1907 περίπου ⁴³⁸	<i>Σχολάρχης</i> <i>Σχολάρχης</i> <i>Καθηγητής Θρησκευτικών</i>
Παντούρης Ιωάννης Γυμνάσιο Καλαμάτας 1861 ⁴³⁹ Γυμνάσιο Σύρου Νοέμβριος 1863 ⁴⁴⁰ Γυμνάσιο Καλαμάτας 1876-77 ⁴⁴¹	<i>Καθηγητής Ελληνικής και Λατινικής φιλολογίας</i> <i>Καθηγητής</i> <i>Γυμνασιάρχης</i>
Παπαγεωργίου Άγγελος Γυμνάσιο Καλαμάτας 1894-1895 ⁴⁴²	<i>Γυμνασιάρχης</i>

433. Παν. Χαραλαμπίδης, *ό.π.*, σ. 47.

434. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

435. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός... 1905-1906*, *ό.π.*, σ. 231.

436. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

437. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

438. Το 1907 εξελέγη Επίσκοπος Τρίκκης και Σταγών, όπου υπηρέτησε επί επταετία, μέχρι το θάνατό του, στις 6 Αυγούστου 1914 (εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3 και 23 Μαρτίου 1963, φ. 124, σ. 3).

439. Β.Δ. της 23ης Σεπτεμβρίου 1861.

440. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 24 Νοεμβρίου 1863, φ. 508, σ. 248 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

441. Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας.

442. Π. Οικονομάκης, «Η Λαϊκή Βιβλιοθήκη Καλαμών», *ό.π.*, σ. 272.

Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης
1896-1897⁴⁴³ *Ελληνοδιδάσκαλος*

Παπαγεωργίου Β.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1890-1891⁴⁴⁴ *Ελληνοδιδάσκαλος*

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1892-93 έως και 1894-95⁴⁴⁵

Παπαγεωργίου Δημ.

Γυμνάσιο Φιλιατρών
1899⁴⁴⁶ *Γυμνασιάρχης*

Παπαγεωργίου Ιωάννης

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1889-1890⁴⁴⁷ *Ελληνοδιδάσκαλος*

Παπαγιαννόπουλος Αλέξανδρος

Ελληνικό σχολείο Ζούρτσας
1900-01 έως και 1902-03⁴⁴⁸ *Σχολάρχης*

Παπαγιαννόπουλος Παρθ.

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1889-1890⁴⁴⁹ *Σχολάρχης*

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1892-1893⁴⁵⁰ *Ελληνοδιδάσκαλος*

Παπαδάκος Δ.

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1892-1893⁴⁵¹ *Ελληνοδιδάσκαλος*

443. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

444. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

445. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

446. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

447. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

448. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ζούρτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

449. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

450. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

451. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Παπαδημητρίου Α.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
Οκτώβριος 1862⁴⁵²

Βοηθός ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
Οκτώβριος 1866⁴⁵³

Ελληνοδιδάσκαλος

Παπαδημητρακόπουλος Θ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Νοέμβριος 1866⁴⁵⁴

Καθηγητής

Παπαδημητρακόπουλος Χ.

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1891-1892⁴⁵⁵

Καθηγητής

Παπαδιαμαντόπουλος

Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου
1901-1902⁴⁵⁶

Σχολάρχης

Παπαδόπουλος Γ.

Ελληνικό σχολείο Διαβολιτσίου
1890⁴⁵⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας⁴⁵⁸

1895-96, 1896-97, 1899-00 έως και 1901-02⁴⁵⁹

Ελληνικό σχολείο Χαρακοπιού
1910-1911⁴⁶⁰

452. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 239 (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

453. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1068 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

454. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1067 (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

455. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

456. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

457. *εφ. Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

458. Το 1896, όταν υπηρετούσε στην Κυπαρισσία, ο τοπικός Τύπος έγραφε: «Ενταύθα ο ελληνοδιδάσκαλος Παπαδόπουλος, ένεκεν φιλίας προς τινά έμπορον, όστις έχει τετράδια τινά και δεν δύναται να τα εξοδεύση, επιβάλλει εις τινας μαθητάς οίτινες είναι πτωχοί να τα αγοράζωσι, καίτοι αυτοί προ ημερών καλώς τοιαύτα είχαν ενδεδυμένα και ερραμένα. Επειδή δε δεν δύναται να τα αγοράζωσι, κτυπά αυτούς, τους υβρίζει και τέλος τους εκδιώκει εκ του σχολείου, έως ότου να τα φέρωσιν. Ιδοὺ Παιδεία!» (*εφ. Ευνομία*, 1 Δεκεμβρίου 1896, φ. 107, σ. 3).

459. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

460. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Χαρακοπιού (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Παπαδόπουλος Ιωάννης⁴⁶¹

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1864-1865⁴⁶²

Καθηγητής

Παπαζαφειρόπουλος Παναγιώτης

Ελληνικό σχολείο Νησίου
1849⁴⁶³

Ελληνοδιδάσκαλος

Παπαθανασόπουλος Β.

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1895-1896⁴⁶⁴

Καθηγητής

Παπαθανασόπουλος Γ. του Α.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1891-92 έως και 1894-95⁴⁶⁵

Σχολάρχης

Παπαϊωάννου Αθανάσιος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής
1901-1904⁴⁶⁶

Σχολάρχης

Παπαϊωάννου Πλούταρχος

Γυμνάσιο Φιλιατρών
1895⁴⁶⁷

Γυμνασιάρχης

Παπακωνσταντίνου Β.

Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης
1906-07 έως και 1909-10⁴⁶⁸

Σχολάρχης

461. Το καλοκαίρι του 1896, ο Ιωάννης Παπαδόπουλος ίδρυσε στην Καλαμάτα «Παιδαγωγείον», όπου θα εφαρμόζονταν «αι παιδαγωγικά αρχαί της νέας παιδαγωγικής επιστήμης, αι οποίαι είναι εν χρήσει και εν τοις εν Γερμανία παιδαγωγείοις [...]» (εφ. *Φαραί*, 28 Ιουνίου 1896, φ. 54, σ. 4 από τη Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

462. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, Σεπτεμβρίου 1864, φ. 537, σ. 471 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

463. Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας.

464. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

465. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

466. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

467. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

468. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπτης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Παπακωνσταντίνου Γ. ή Καπλάνης Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης γύρω στα 1885 ⁴⁶⁹	<i>Σχολάρχης</i>
Παπακωνσταντίνου Ι. Γυμνάσιο Κυπαρισσίας 1892-1893 ⁴⁷⁰	<i>Διευθύνων</i>
Παπακωνσταντόπουλος Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 1888-1889 ⁴⁷¹	<i>Σχολάρχης</i>
Παπαλεωνίδα Ηλίας Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1893-94 & 1894-95 ⁴⁷²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Παπαναστασίου Παναγιώτης (από το Λεβίδι) Γυμνάσιο Καλαμάτας 1877-1884 ⁴⁷³	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Παπανδρέου Γ. Γυμνάσιο Φιλιατρών 1898 ⁴⁷⁴	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Παπανικητόπουλος Κ. Γυμνάσιο Μεσσήνης 1893-1894 ⁴⁷⁵	<i>Καθηγητής</i>

469. Παν. Χαραλαμπίδης, *ό.π.*, σ. 47 και Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

470. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

471. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

472. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

473. Ο Π. Παπαναστασίου, πατέρας του μετέπειτα πρωθυπουργού Αλέξανδρου, μετατέθηκε το 1884 στον Πειραιά. «Το πέρασμά του από την Καλαμάτα άφησε εποχή, καθώς παρατηρεί ο μαθητής του, ήδη Σ[εβαστ]ός Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ιεζεκιήλ, γιατί χάρις στην επιστημονική του κατάρτιση, τη διοικητική του ικανότητα και πείρα και τις άλλες του αρετές, μπόρεσε να βάλει σε τάξη το Γυμνάσιο και τους μαθητές» (Μίμης Φερέτος, «Ο Μεσσηνιακός Σύνδεσμος και η Σχολή του Λαού στα 1884», στο *Μεσσηνιακό Ημερολόγιο* του Διον. Βογόπουλου, Αθήνα 1951, σ. 129).

474. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

475. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Παπανικολάου Αθανάσιος

Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης
1903-1904⁴⁷⁶

Γυμνασιαρχών

Παπανικολάου Δ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1874-1875⁴⁷⁷

Γυμνασιάρχης

Παπαντωνόπουλος Θ.

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης
1889⁴⁷⁸

Σχολαρχών

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1889-1890⁴⁷⁹

Σχολάρχης

Παπαπλιάκας

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1907-1908⁴⁸⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

Παπαπολυχρονίου

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1897-98 & 1898-99⁴⁸¹

Σχολάρχης

Παπασπυρόπουλος

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1903-1904⁴⁸²

Σχολάρχης

Παπασταθόπουλος Ευστάθιος (από τη Μικρομάνη)

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα
1886⁴⁸³

Ελληνοδιδάσκαλος

476. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

477. Τον Αύγουστο του 1875, ο Δ. Παπανικολάου μετατέθηκε στον Πύργο (εφ. *Στοά*, 25 Αυγούστου 1875, φ. 200, σ. 2-3, από τη Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

478. Παν. Χαραλαμπόπουλος, *ό.π.*, σ. 47 και Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

479. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

480. Τον Μάρτιο του 1908 ο ελληνοδιδάσκαλος Παπαπλιάκας μετατέθηκε από το Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας σε άλλο σχολείο (εφ. *Θάρρος*, 16 Μαρτίου 1908, φ. 2729, σ. 3).

481. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

482. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

483. Συλλογή Μ. Φερέτου, φάκ. Παιδεία Άριος, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1889-90 έως και 1894-95, 1899-00 έως και 1901-02, 1905-06, 1908-09 έως και 1910-11 ⁴⁸⁴	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1895-96 έως και 1898-99 ⁴⁸⁵	
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1902-03 & 1903-04 ⁴⁸⁶	
Παπασίνος Αθανάσιος	
Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 1899-1900 ⁴⁸⁷	<i>Σχολάρχης</i>
Παπαχατζής Ευάγγελος	
Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1853 ⁴⁸⁸	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1883-1884 ⁴⁸⁹	<i>Καθηγητής</i>
Παρασκευόπουλος Π.	
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1907-08 έως και 1910-11 ⁴⁹⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Πασαπόρτης Αντώνης	
Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 1885-1887 ⁴⁹¹	<i>Σχολάρχης</i>

484. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

485. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

486. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

487. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

488. Π. Οικονομάκης, «Παλαιοί καθηγηταί και δάσκαλοι», *εφ. Σημεία*, 8 Μαρτίου 1953, φ. 11512.

489. Ο Ευάγγελος Παπαχατζής εξέδωσε το 1884 το *Ετυμολογικόν της μεγάλης Γραμματικής του Κρυγέρου*: *εφ. Μεσσηνιακός Τύπος*, 4 Μαρτίου 1884, φ. 23, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Τον Μάρτιο του 1884 έδωσε διάλεξη στην εκπολιτιστική Λέσχη «Δημακόπουλος», με θέμα «Περί γυναικός». Το ίδιο έτος, στις 27 Μαΐου, έδωσε διάλεξη στη «Σχολή του Λαού», με θέμα «Εισαγωγή εις την νέαν Ελληνικήν Ιστορίαν» (Μ. Φερέτος, «Ο Μεσσηνιακός Σύνδεσμος και η Σχολή του Λαού στα 1884», *ό.π.*, σ. 129). Το 1894 η ομιλία του επιγραφόταν: «Περί χριστιανικής Θρησκείας και ελληνικής παιδείας ως αιτίων της Ελληνικής επαναστάσεως».

490. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

491. Παν. Χαραλαμπίδης, *ό.π.*, σ. 47.

Πάστρας Π.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1890-1891⁴⁹²

Ελληνοδιδάσκαλος

Πατρίκης Παν. του Φ. (από τη Μεσσήνη)

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1880-1881⁴⁹³

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1888⁴⁹⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Παυλάκης Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1889-90 έως και 1891-92⁴⁹⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας
1892-93 έως και 1894-95⁴⁹⁶

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1903-1904⁴⁹⁷

Καθηγητής

Πελεκάνος Κωνσταντίνος

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
Απρίλιος 1879 έως Μάιο 1879⁴⁹⁸

Βοηθός ελληνοδιδάσκαλος

Πελεκίδης Ευστράτιος

Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαινής
31 Ιανουαρίου 1907 έως 9 Αυγούστου 1907⁴⁹⁹

Σχολάρχης

Πετρής Νικόλαος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1872-1873⁵⁰⁰

Γυμνασιάρχης

492. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

493. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', 1881, σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

494. Απεβίωσε το 1888, ενώ υπηρετούσε στη Μεσσήνη (ΦΕΚ, φ. 61, 13 Μαρτίου 1890, σ. 234 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

495. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

496. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

497. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

498. ΦΕΚ, αρ. φ. 28, 10 Μαΐου 1879, σ. 197 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

499. Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», *όπ.*, σ. 101.

500. εφ. *Εξέτασις*, 22 Σεπτεμβρίου 1872, όπου διαβάζουμε: «ο Γυμνασιάρχης του ενταύθα Γυμνασίου κύριος Πετρής, αφίχθη πρό τινων ημερών ενταύθα και ανέλαβε τα καθήκοντά του. Παρευ-

Βαρβάκειο Λύκειο Αθηνών 1873-1874 ⁵⁰¹	<i>Διευθυντής</i>
Πετρίδης Αθανάσιος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1885-1886 ⁵⁰²	<i>Σχολάρχης</i>
Πετρίδης Δημήτριος (από το Ν. Κορινθίας) Γυμνάσιο Καλαμάτας 1861 ⁵⁰³	<i>Καθηγητής</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας Νοέμβριος 1863 έως 1871 ⁵⁰⁴	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Πετρόπουλος Αντώνιος Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1836-1837 ⁵⁰⁵	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Πετρόπουλος Διονύσιος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1886-1887 ⁵⁰⁶	<i>Σχολάρχης</i>
Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1889-1890 ⁵⁰⁷	

ρεθέντες κατά τας απολυτηρίου εξετάσεις των μαθητών της τελευταίας τάξεως του Γυμνασίου τούτου και ακροασάμενοι μετά προσοχής των φιλολογικών αναλύσεων και αναπτύξεων των Ωδών του Ορατίου και της Αντιγόνης του Αισχύλου, εθαυμάσαμεν την εμβρίθειαν κα πολυμάθειαν του σοφού τούτου Γυμνασιάρχου. Όθεν και συγχαίρομεν τους νέους Μεσσηνίου οίτινες ευτυχίσωσι να διδαχθώσι υπ' αυτόν». Επίσης, ο Ν. Πετρής ήταν συνεργάτης έγκυρων φιλολογικών περιοδικών της εποχής, όπως του *Παρνασσού* και της *Πανδώρας*, καθώς και αθηναϊκών εφημερίδων.

501. εφ. *Καιροί*, φ. 117, 10 Ιουλίου 1973, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

502. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

503. Β.Δ. της 23ης Σεπτεμβρίου 1861.

504. Η θητεία του ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένη. Διαβάζουμε στον Τύπο της εποχής: «Το ενταύθα Γυμνάσιον και το Σχολαρχείον διευθυνόμενα και διοικούμενα προ ετών υπό των ικανοτάτων και δραστηριοτάτων του κ. Δ. Πετρίδου Γυμνασιάρχου και του κ. Ανδρέα Κωτσάκη Σχολάρχου, παράγον μέχρι τούδε τους αγλαότερους καρπούς ως κατέδειξαν τα ευάρεστα αποτελέσματα των ενιαυσίων εξετάσεων». Βλ. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 24 Νοεμβρίου 1863, φ. 58, σ. 248 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας), και εφ. *Πελοπόννησος*, 4 Νοεμβρίου 1861, φ. 68· 23 Ιουλίου 1865, φ. 153· 21 Ιουνίου 1867, φ. 204· 20 Ιουνίου 1868, φ. 227· 2 Απριλίου 1870, φ. 266· 18 Ιουνίου 1871, φ. 290· 17 Ιουλίου 1871, φ. 291.

505. εφ. *Αθηνά*, 10 Φεβρουαρίου 1837, φ. 410, σ. 1672 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

506. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

507. Μαθητολόγιο Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Πετρούνιας Ηλίας

Ελληνικό σχολείο Σουλιμά
1906-07 έως και 1910-11⁵⁰⁸

Σχολάρχης

Πλέσσας Π. του Γ.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1889-90, 1891-92, 1892-93⁵⁰⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Πολίτης Γ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1875⁵¹⁰

Καθηγητής Γαλλικών

Γυμνάσιο Φιλιατρών⁵¹¹

Καθηγητής

(;)

Πολυδούρης Ευγένιος (από τη Μικρομάνη)

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1880⁵¹²

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1891-1892⁵¹³

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1897-98 έως και 1899-00⁵¹⁴

Καθηγητής

Γυμνάσιο Γυθείου
1905-06 έως 1912-13⁵¹⁵

Καθηγητής

Πολυζωΐδης

Ελληνικό σχολείο Τσαουσιού
1908-09 έως και 1910-11⁵¹⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Πορτέλης Φ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1882-1883⁵¹⁷

Καθηγητής Ιταλικής γλώσσας

508. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σουλιμά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

509. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

510. εφ. *Στόα*, 25 Αυγούστου 1875, φ. 200, σ. 2-3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

511. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

512. Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, ό.π., σ. 466.

513. Γενικός Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

514. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

515. Κ. Γαβαλά, ό.π., σ. 466.

516. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσιού (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

517. εφ. *Ανόρθωσις*, 23 Σεπτεμβρίου 1883, φ. 36, σ. 2-3 και εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, 29 Σεπτεμβρίου 1883, φ. 1, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Πόταρης Κωνσταντίνος

(από το Ελαιοχώρι = Γιάννιτσα)

Γυμνάσιο Σπάρτης

Καθηγητής

1885-1886⁵¹⁸

Γυμνάσιο Καλαβρύτων

Καθηγητής

1889⁵¹⁹

Γυμνάσιο Ανδριτσάινης

Γυμνασιαρχών

18 Φεβρουαρίου 1896 έως 11 Ιουνίου 1896⁵²⁰

Γυμνάσιο Μεσσήνης

Καθηγητής

1899-00, 1903-04, 1905-06

Γυμνάσιο Μεσσήνης

Γυμνασιαρχών

1908-1909⁵²¹

Ελληνικό σχολείο Τσαουσίου

Σχολάρχης

1904-1905⁵²²**Πουλάκος Γεώργιος**

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας

Ιερέας/Ελληνοδιδάσκαλος

1865-1866⁵²³

Γυμνάσιο Καλαμάτας

Καθηγητής

1870-1871⁵²⁴**Πουλόπουλος Ηλίας (από τη Μεσσήνη)**

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης

Ελληνοδιδάσκαλος

1889-90 έως και 1891-92, 1895-96,

1897-98, 1901-02 έως και 1907-08⁵²⁵

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά

Ελληνοδιδάσκαλος

1896-1897⁵²⁶518. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 466.519. *Πανελλήνιος Σύντροφος Αθηνών...1891*, σ. 339 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).520. Παν. Χαραλαμπίδης, *Αναμνηστικό...*, *ό.π.*, σ. 16 και Δ. Πρίγγουρης, «Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», *ό.π.*, σ. 101.

521. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

522. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσαουσίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

523. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1047 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).524. *εφ. Πελοπόννησος*, 28 Αυγούστου 1871, φ. 293, όπου διαβάζουμε: «ο ευπαίδευτος ιερέας της πόλεώς μας και αξιόλογος διδάσκαλος των ιερών μαθημάτων του ενταύθα Γυμνασίου Γ. Πουλάκος επανήλθεν εξ Αθηνών».

525. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

526. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Πουρναράς

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1892-1893⁵²⁷

Καθηγητής

Πρατικάκης

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1904-05 έως και 1907-08⁵²⁸

Γυμνασιάρχης

Προβελέγγιος Νικόλαος

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1890-1891⁵²⁹

Ελληνοδιδάσκαλος

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1891-1892⁵³⁰

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1895-1896⁵³¹

Πρωτοπαπάς Ιωάννης

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1905⁵³²

Γυμνασιάρχης

Βαρβάκειο Αθήνας
1908-1909⁵³³

Καθηγητής

Πυρομάλλης Αν.

Γυμνάσιο Φιλιατρών
πριν το 1890⁵³⁴

Καθηγητής/Ελληνιστής

Ραγκαβόπουλος Γ.

Γυμνάσιο Ανδριτσάινης
4 Σεπτεμβρίου 1897 έως 8 Δεκεμβρίου 1897⁵³⁵

Γυμνασιάρχης

527. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

528. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

529. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

530. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

531. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

532. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 232.

533. εφ. *Θάρρος*, 8 Οκτωβρίου 1908, φ. 2903, σ. 3.

534. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

535. Παν. Χαράλαμποπούλος, ό.π., σ. 16 και Δ. Πρίγγουρης, ό.π., σ. 101.

Ραζέλος Πέτρος

Ελληνικό σχολείο Νησίου
1862⁵³⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Ρεμπότης Ξενοφών

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1894-1895⁵³⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Ρέντζος Όθων

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1897-98 & 1898-99⁵³⁸
Γυμνάσιο Καλαμάτας
1899-1900⁵³⁹

Γυμνασιάρχης

Ρηγόπουλος Παναγιώτη (από την Κοντοβάζαινα)

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1882-1883⁵⁴⁰
Γυμνάσιο Σπάρτης
1879-80 έως 1880-81, 1883-84 έως 1885-86⁵⁴¹

Καθηγητής

Ροζάκης Π. του Α.

Ελληνικό σχολείο Πεταλιδίου
1901-02 & 1902-03⁵⁴²

Ελληνοδιδάσκαλος

Ρουσελάτος Γ.

Ελληνικό σχολείο Γαργαλιάνων
1890⁵⁴³

Σχολάρχης

536. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 14 Οκτωβρίου 1862, φ. 467, σ. 2140 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

537. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

538. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

539. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Τον Αύγουστο του 1900 ο Ρέντζος μετατέθηκε στη Ζάκυνθο (εφ. *Φως*, 10 Αυγούστου 1900, φ. 6, σ. 2). Το 1928 άνοιξε ιδιωτικό σχολείο στον Πειραιά: «ΠΕΙΡΑΪΚΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ Αρρένων και Θηλέων ΟΘΩΝΟΣ ΡΕΝΤΖΟΥ Γυμνασιάρχου, ΕΝ ΠΕΙΡΑΪΕΙ-ΠΑΣΣΑΛΙΜΑΝΙ, τετραώροφον Μέγαρον-Άνωθι της θαλάσσης. Οικοτροφείον οικογενειακόν. Ημισύσσιτοι και εξώτερικοί. Επίβλεψις οικογενειακή παρά του συγκατοικούντος Διευθυντού. Περιλαμβάνει πλήρες Δημοτικόν, Ελληνικόν και Γυμνάσιον. Διδάσκουν οι άριστοι των διδασκάλων. Εγγραφαί και μαθήματα άρχονται 1 Σεπτεμβρίου»· εφ. *Καθημερινή*, 6 Σεπτεμβρίου 1928.

540. εφ. *Ανόρθωσις*, 23 Σεπτεμβρίου 1883, φ. 36, σ. 2-3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

541. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 467-468.

542. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Πεταλιδίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

543. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3

Ρουσσάκης Ιωάννης του Σ.

Ελληνικό σχολείο Βαρυμπόπτης
1908-09 & 1909-10⁵⁴⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Γυμνάσιο Καλαμάτας⁵⁴⁵
(;)

Καθηγητής/φιλόλογος

Σαλβαράς Κ.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
Δεκέμβριος 1891⁵⁴⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Σάλμας Γ.

Ελληνικό σχολείο Σουλιμά
1900-1901⁵⁴⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Ζούρτσης
1909-1910⁵⁴⁸

Σαραβάνος

Γυμνάσιο Φιλιατρών
Πριν το 1890⁵⁴⁹

Καθηγητής/Μαθηματικός

Σαραντέας Ιωάννης

(από τη Μαντίνεια Αβίας)

Ελληνικό σχολείο Μεγαλόπολης
1890-1891⁵⁵⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Πλάτσας
Μάρτιος 1897⁵⁵¹

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1900-01 έως και 1903-04⁵⁵²

544. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βαρυμπόπτης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

545. Π. Οικονομάκης, «Η Λαϊκή Βιβλιοθήκη...», *ό.π.*, σ. 272.

546. Βιβλίο Πράξεων Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

547. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Σουλιμά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

548. Στις 17 Απριλίου του 1910 ο ελληνοδιδάσκαλος Γ. Σάλμας τιμωρήθηκε από το Εποπτικό Συμβούλιο Μέσης Εκπαίδευσης με πρόστιμο 96 δραχ. Βλ. εφ. *Θάρος*, 17 Απριλίου 1910.

549. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

550. *Πανελλήνιος Σύντροφος Αθηνών...1891*, *ό.π.* σ. 348 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

551. *ΦΕΚ*, φ. 70 Γ', 21 Μαρτίου 1897, σ. 176 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

552. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Σαραντόπουλος Σ.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1889-1890⁵⁵³ *Σχολάρχης*

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1890-91 έως και 1892-93⁵⁵⁴ *Διευθύνων*

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1895-1896⁵⁵⁵ *Καθηγητής*

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1897⁵⁵⁶ *Καθηγητής*

Σαρρής Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών
1905⁵⁵⁷ *Σχολάρχης*

Σαφιολέας (από τη Μάνη)

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1889-1890⁵⁵⁸ *Ελληνοδιδάσκαλος*

Σιάτος Νικόλαος

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1863-64⁵⁵⁹ & 1864-65⁵⁶⁰ *Καθηγητής*

Σιγγελάκης Ν.

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1898-99 & 1899-00⁵⁶¹ *Σχολάρχης*

Σιγούρος Έκτωρ (από Επτάνησα)

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1882-1884⁵⁶² *Καθηγητής Ιταλικής*

553. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

554. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

555. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

556. ΦΕΚ, φ. 171 Γ', 19 Ιουλίου 1897 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

557. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 236.

558. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

559. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 275-276 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

560. εφ. *Πελοπόννησος*, 7 Μαΐου 1865, φ. 148.

561. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

562. Ο Έκτωρ Σιγούρος παρέδιδε και ιδιαίτερα μαθήματα γαλλικής και πιάνου (εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, 5 Οκτωβρίου 1883, φ. 2, σ. 4, από τη Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Σιδέρης Κλ.

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1890-1891⁵⁶³

Ελληνοδιδάσκαλος

Σκαρπαλέζος Δημ. (από την Καρδαμύλη)

Ελληνικό σχολείο Μεθώνης
1863⁵⁶⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

Σκαρπαλέζος Μιχ. (από την Καρδαμύλη)

Ελληνικό σχολείο Πλάτσας
1880-1881⁵⁶⁵ & 1894-95⁵⁶⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Πύλου
1889-1890⁵⁶⁷

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1890-91 & 1892-93⁵⁶⁸

Σκιάς Ανδρέας

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1884⁵⁶⁹

Καθηγητής

Σκοπετάς Σ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1901⁵⁷⁰

Γυμναστής

Σκοπέτος Παναγιώτης (από την Καλαμάτα)

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1899-00 & 1900-01⁵⁷¹

*Ελληνοδιδάσκαλος/
φυσικομαθηματικός*

563. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

564. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, έτος 1863, σ. 40 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

565. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', έτος 1881, σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

566. *ΦΕΚ*, φ. 218 Δ', 29 Σεπτεμβρίου 1894, σ. 555 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

567. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

568. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

569. Βασ. Αρ. Παπαδόπουλος, «Η Καλαμάτα φυτώριο πνευματικών ανθρώπων», περ. *Μεσσηνιακά Γράμματα*, 1956, σ. 413. Από το δημοσίευμα πληροφορούμαστε ότι ο Ανδρέας Σκιάς εργάστηκε και στην Εμπορική Σχολή της Χάλκης, ότι το 1910 διορίστηκε τακτικός καθηγητής των ελληνικών γραμμάτων στο Πανεπιστήμιο και ότι άφησε πλούσιο συγγραφικό έργο.

570. εφ. *Φως*, 22 Απριλίου 1901, φ. 77.

571. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Σκούρας Ιωάννης

Ελληνικό σχολείο Κορώνης
1890⁵⁷²

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1892-93 έως και 1894-95, 1899-00, 1900-01⁵⁷³

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1905-06 έως και 1909-10⁵⁷⁴

Σκουριώτης Δημήτριος

Ελληνικό σχολείο Βουφράδος
1903-1904⁵⁷⁵

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Ζούρτσας
1905-06 έως και 1910-11⁵⁷⁶

Σχολάρχης

Σμυρνάκης Π.

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1844⁵⁷⁷

Σχολάρχης

Σουμάκης Σπ.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Οκτώβριος 1883⁵⁷⁸

Καθηγητής Ιταλικής

Σπαθής Ν.

Γυμνάσιο Καλαμάτας
Απρ. 1864 έως τέλη 1864⁵⁷⁹

Καθηγητής

Σπανίδης Γεώργιος (από τη Μικρομάνη)

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1880-1881⁵⁸⁰

Ελληνοδιδάσκαλος

572. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

573. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

574. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

575. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βουφράδος (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

576. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ζούρτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

577. Ο. Χρυσοσπάθης, *Ιστορία της παλαιάς Καλαμάτας*, Ν. Ηλιόπουλος, Καλαμάτα 1936, σ. 18.

578. εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, 5 Οκτωβρίου 1883, φ. 2, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

579. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Απριλίου 1864, φ. 512, σ. 352 και σ. 486 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

580. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Σπηλιόπουλος Ιωάννης του Γ.

Ελληνικό σχολείο Πύλου
1890⁵⁸¹

Σχολάρχης

Σπυρόπουλος Δ.

Ελληνικό σχολείο Διαβολιτσίου
1890⁵⁸²

Ελληνοδιδάσκαλος

Σπυρόπουλος Θεόδωρος

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας
1890-91 έως και 1896-97, 1905-06
έως και 1910-11⁵⁸³

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Αριστομένη
1902-1903⁵⁸⁴

Διευθύνων

Σταγόπουλος Παν.

Γυμνάσιο Φιλιατρών
πριν το 1890⁵⁸⁵

Καθηγητής

Σταθόπουλος Ευάγγελος

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα
1892-93 έως και 1894-95⁵⁸⁶

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης
1901-02 & 1902-03⁵⁸⁷

Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Λογγά
1907-08 έως και 1910-11⁵⁸⁸

Σχολάρχης

Στασινόπουλος Δημήτριος του Μ.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1901-02 & 1902-03⁵⁸⁹

Σχολάρχης

581. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

582. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

583. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

584. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Αριστομένη (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

585. περ. *Λουλούδια*, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

586. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

587. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

588. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λογγά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

589. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1903-04 & 1904-05 ⁵⁹⁰ Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1905-06 έως και 1910-11 ⁵⁹¹	<i>Σχολάρχης</i>
Στασινόπουλος Θεόδωρος του Μ. (από τη Μεσσήνη) ⁵⁹² Ελληνικό σχολείο Σουλιμά 1885-1886 ⁵⁹³ Γυμνάσιο Καλαμάτας 1889-90, 1905-06 έως και 1908-09, 1910-11 ⁵⁹⁴	<i>Σχολάρχης/Μαθηματικός</i> <i>Καθηγητής</i>
Σταυρόπουλος Ανδρέας Ελληνικό σχολείο Ανδριτσαίνης 1898-1899 ⁵⁹⁵	<i>Σχολάρχης</i>
Σταυρόπουλος Μ. Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών Ιούνιος 1864 ⁵⁹⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Στεφανούρης Βασίλειος Ελληνικό σχολείο Θουριάς 1878-1879 ⁵⁹⁷ Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1879-1881 ⁵⁹⁸	<i>Βοηθός ελληνοδιδάσκαλος</i>

590. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

591. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

592. Ο Θεόδωρος Στασινόπουλος ήταν το 1899 διευθυντής του Μετεωρολογικού Σταθμού Καλαμάτας και χειριστής του σειсмоγράφου που υπήρχε στην πόλη (εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 12 Φεβρουαρίου 1963, φ. 122, σ. 3 και καλαματιανή εφ. *Καθημερινή*, 23 Απριλίου 1899, φ. 5, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Επίσης, τον Νοέμβριο του 1900, σε συνεργασία με το συνάδελφό του Ν. Φοίφα, ίδρυσαν ιδιωτική σχολή εμποροϋπαλλήλων (εφ. *Φως*, 6 Δεκεμβρίου 1900, φ. 672).

593. *Ωρα*, 7 Αυγούστου 1886, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας), όπου αναφέρεται ότι τον Αύγουστο του 1886 ο Θεόδωρος Στασινόπουλος μετατέθηκε στο Ελληνικό σχολείο της Καλαμάτας.

594. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

595. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 100.

596. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιουνίου 1864, φ. 512 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

597. *ΦΕΚ*, φ. 28, 14 Μαΐου 1879, σ. 197 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

598. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, τόμ. Δ', σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα *Ελληνοδιδάσκαλος*
1889-1890⁵⁹⁹

Α΄ Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1893-1894⁶⁰⁰

Β΄ Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1890-91, 1900-01 έως και 1902-03⁶⁰¹

Ελληνικό σχολείο Αρφαρών
1904-1905⁶⁰²

Ελληνικό σχολείο Λογγάς
1906-07 έως και 1910-11⁶⁰³

Στραβοσκιάδης Ανδρέας του Παν.

Γυμνάσιο Μεσσήνης *Καθηγητής*
1890-91 & 1895-96⁶⁰⁴

Γυμνάσιο Κέρκυρας
1891-1892

Γυμνάσιο Λάρισας
1892-1893

Γυμνάσιο Ανδριτσαινας
1893-1894⁶⁰⁵

Στριμπερ

Γυμνάσιο Φιλιατρών *Καθηγητής Γαλλικών*
πριν το 1890⁶⁰⁶

Στυφαλιάδης Μιλτιάδης

Γυμνάσιο Ανδριτσαινης *Γυμνασιάρχης*
1895-1896⁶⁰⁷

599. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

600. Γενικός Έλεγχος Α΄ Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

601. Γενικός Έλεγχος Β΄ Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

602. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Αρφαρών (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

603. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λογγάς (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

604. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

605. Οι πληροφορίες αντλούνται από το Μ. Φερέτος, Μεσσηνιακά 1968, ό.π., σ. 604.

606. περ. Λουλούδια, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

607. Παν. Χαραλαμπόπουλος, Αναμνηστικό..., ό.π., σ. 16, όπου αναφέρεται ως μικρό όνομα το Π., ενώ στο άρθρο του Δημ. Πρίγγουρη («Τα πρώτα Ολυμπιακά σχολεία...», ό.π., σ. 101), αναφέρεται ως μικρό όνομα το Μιλτιάδης.

Συννωκίδης Αναστάσιος(από την Τσίντσινα Λακεδαίμονος)⁶⁰⁸

Ελληνικό σχολείο Μονεμβασιάς 1846 ⁶⁰⁹	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Νησίου 1861-62, 1862-63 ⁶¹⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1863-64, ⁶¹¹ 1864-65 ⁶¹² 1865-66	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Σπάρτης 1865-66, έως 1866-67	<i>Καθηγητής</i>
Α' Ελληνικό σχολείο Σπάρτης 1866-67, 1870-71 έως 1882-83 ⁶¹³	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1883-84 ⁶¹⁴	<i>Καθηγητής</i>

Σφακιανάκης Εμμ.

Ελληνικό σχολείο Θουρίας ⁶¹⁵ 1889-1890 ⁶¹⁶	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1893-1894 ⁶¹⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

Σφακιανάκης Ηλίας του Γ.

Α' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1889-90, 1901-02 έως και 1904-05 ⁶¹⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
--	-------------------------

608. Ο Αναστάσιος Συννωκίδης γεννήθηκε το 1817 ή το 1819. Φοίτησε στο Γυμνάσιο Ναυπλίου, σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και γνώριζε γαλλικά και λατινικά. Τιμήθηκε με τον Αργυρούνο Σταυρό των Ιπποτών στις 13 Ιουνίου του 1866 (Κ. Γαβαλά, *Κοινωνία και εκπαίδευση...*, ό.π., σ. 472).

609. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 472.

610. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Νησίου (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

611. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 1 Ιανουαρίου 1864, φ. 512, σ. 875 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

612. εφ. *Πελοπόννησος*, 20 Αυγούστου 1865, φ. 155, όπου διαβάζουμε: «ο προ ετών διορισμένος ενταύθα Σχολάρχης Συννωκίδης κατ' έτος παρά τα διατεταγμένα προγυμνάζει κατ' οίκον τους μαθητάς της τάξεώς του και άλλους λαμβάνων παρ' αυτών αδρά διδάκτρα. Έχει επίσης και βιβλιοπωλείον εις τον οίκον του και εμπορεύεται με τους μαθητάς όλων των τάξεων του διευθυνομένου παρ' αυτού Ελληνικού σχολείου πωλών αυτοίς βιβλία. Η διαγωγή αυτή του σχολάρχου Συννωκίδου εγένετο το παρελθόν έτος γνωστή και επισήμως εις το Υπουργείον της Παιδείας, όπερ δεν πιστεύομεν ν' ανεχθή επί πλέον αυτήν, αλλά προς παραδειγματισμόν θέλει τον τιμωρήσῃ διά παύσεως».

613. Κ. Γαβαλά, *ό.π.*, σ. 472.

614. εφ. *Μεσσηνιακός Τύπος*, 5 Οκτωβρίου 1883, φ. 2, σ. 4 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

615. Δ. Πρίγγουρης, *ό.π.*, σ. 101.

616. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

617. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

618. Γενικός Έλεγχος Α' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1891-92, 1893-94 ⁶¹⁹	<i>Ελληνοδάσκαλος</i>
Σωτηρόπουλος Νικ. Γυμνάσιο Ανδριτσαινής 1905-1906 ⁶²⁰	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Τζαμαλής Αναστάσιος Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα Νοέμβριος 1885 ⁶²¹	<i>Βοηθός Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Τζανετάκης Γ. Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1894-95, 1895-96 ⁶²² Γυμνάσιο Καλαμάτας 1903-04, 1906-07, 1908-09 έως και 1910-11 ⁶²³	<i>Σχολάρχης</i> <i>Καθηγητής</i>
Τζετζότης Ελληνικό σχολείο Πύλου 1907-08 ⁶²⁴	<i>Σχολάρχης</i>
Τζιτζίνης Ευάγγελος του Α. Ελληνικό σχολείο Λογγάς 1906-07 ⁶²⁵ Ελληνικό σχολείο Μεθώνης 1908-09 έως και 1910-11 ⁶²⁶	<i>Σχολάρχης</i>

619. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

620. Δ. Πρίγγουρης, ό.π., σ. 101.

621. ΦΕΚ, φ. 84, 11 Νοεμβρίου 1885, σ. 277 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

622. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Τον Νοέμβριο του 1897 απολύθηκε από σχολάρχης του Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας και στη θέση του διορίστηκε ο Δημήτρης Αλεξιάκης (εφ. *Φαραί*, 23 Νοεμβρίου 1897, φ. 119).

623. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

624. εφ. *Θάρρος*, 2 Ιουλίου 1908, φ. 2820, σ. 2, όπου διαβάζουμε: «Ό,τι συνέβη εν Μεσσήνη εις μικροτέρων δόσιν και εν Πύλω τεκταίνεται. Ο Σχολάρχης Πύλου κ. Τζετζότης απειλείται, τούτου δε ένεκεν εζήτησε την συνδρομήν της Αστυνομίας, ήτις παρέσχεν αυτώ πέντε χωροφύλακας προς φρούρησιν της απειλουμένης ζωής του. Ο Σχολάρχης ούτος τηλεγραφεύει ότι διά τους ανωτέρω λόγους αναγκάζεται να αναχωρήση εκ Πύλου και έλθη εις Καλάμας».

625. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λογγάς (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

626. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεθώνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Επίσης, σε τοπική εφημερίδα της εποχής διαβάζουμε ότι «ο Σχολάρχης Μεθώνης κ. Δουκάκης μετατίθεται αμοιβαίως μετά του Σχολάρχη Πύλου κ. Τζιτζίνη» (εφ. *Θάρρος*, 3 Σεπτεμβρίου 1908).

Τολ(μ)ίδης Γεώργιος Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1835 ⁶²⁷	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Τόμπρας Ανδρέας Γυμνάσιο Φιλατρών πριν το 1890 ⁶²⁸	<i>Καθηγητής</i>
Τραυλαντώνης Α. Γυμνάσιο Μεσσήνης 1899-00 ⁶²⁹	<i>Καθηγητής</i>
Τριανταφύλλου Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1897-98 έως και 1899-00 ⁶³⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Τσαγγρής Γ. Γυμνάσιο Καλαμάτας 1885, 1891-92 ⁶³¹	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Τσαμαδός Νικ. Ελληνικό σχολείο Αγουλινίτσας 1905 ⁶³²	<i>Σχολάρχης</i>
Τσαμαλούκας Γεώργιος Γυμνάσιο Ανδριτσαίνης 1905 ⁶³³	<i>Καθηγητής</i>
Τσάμης Αθ. Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1900-01, 1901-02 ⁶³⁴	<i>Σχολάρχης</i>

627. Στέφανος Φίλος, *Το χρονικό ενός θεσμού. Διοίκηση και εποπτεία της εκπαίδευσης κατά την τελευταία 150ετία 1832-1982*, Βιβλία για όλους, Αθήνα 1984, σ. 25.

628. περ. Λουλούδια, έτος 2, τχ. 9, Ιούνιος-Σεπτέμβριος 1949, σ. 1.

629. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

630. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

631. Μ. Φερέτος, «Ο Μεσσηνιακό Σύνδεσμος», *ό.π.*, σ. 9.

632. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, σ. 236.

633. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *ό.π.*, σ. 231.

634. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Τσαουσιδης Χ. (από το Κέντρο = Γαίτσες)

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1881⁶³⁵

Βοηθός Ελληνοδιδάσκαλος

Ελληνικό σχολείο Κάμπου
1893-94⁶³⁶

Ελληνοδιδάσκαλος

Τσάφος Σ. του Χ.

Ελληνικό σχολείο Διαβολιτσίου
1904-05⁶³⁷

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Θουρίας
1905-06⁶³⁸

Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1906-07 έως και 1910-11⁶³⁹

Τσουκαλάς Δημήτριος

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης
1906-07⁶⁴⁰

Σχολάρχης

Τσουλόπουλος Γ.

Γυμνάσιο Κυπαρισσίας
1895-96 έως και 1898-99⁶⁴¹

Καθηγητής

Ελληνικό σχολείο Βουφράδος
1904-05 έως και 1910-11⁶⁴²

Ελληνοδιδάσκαλος

Φανουράκης

Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά
1893-94⁶⁴³

Σχολάρχης

Φιλανδριανός Δημ. (από Βέργα = Σέλιτσα)

Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών
1890⁶⁴⁴

Ελληνοδιδάσκαλος

635. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, έτος 1881, τόμ. Δ', σ. 302 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

636. *Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Κάμπου* (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

637. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, σ. 236.

638. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

639. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

640. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

641. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

642. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Βουφράδος (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

643. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

644. *εφ. Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1891-92 ⁶⁴⁵	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Ασλάναγα 1892-93 ⁶⁴⁶	
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1901-02 ⁶⁴⁷	
Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1902-03, 1903-04 ⁶⁴⁸	
Β' Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας 1904-05, 1906-07 έως και 1909-10 ⁶⁴⁹	
Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1910-11 ⁶⁵⁰	
Φιλίππουλος Βασ. του Π.	
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1888-89 ⁶⁵¹	<i>Σχολάρχης</i>
Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1889-90 ⁶⁵²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Θουρίας 1890-91 ⁶⁵³	<i>Σχολάρχης</i>
Ελληνικό σχολείο Φιλιατρών γύρω στα 1890 ⁶⁵⁴	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Μεσσήνης 1892-93, 1893-94, 1895-96, 1899-00 ⁶⁵⁵	<i>Καθηγητής</i>
Ελληνικό σχολείο Ανδρούσης 1897-98, 1898-99 ⁶⁵⁶	<i>Σχολάρχης</i>

645. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

646. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασλάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

647. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

648. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

649. Γενικός Έλεγχος Β' Ελληνικού σχολείου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

650. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Τσερνίτσας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

651. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

652. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

653. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Θουρίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

654. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

655. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

656. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ανδρούσης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Φοίφας Δημήτριος (από την Καλαμάτα)⁶⁵⁷

Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας
1854-55

Ιερέας/Θεολόγος

Ελληνικό σχολείο Πύργου
1855

Ελληνικό σχολείο Κορώνης
1863

Ελληνικό σχολείο & Γυμνάσιο Καλαμάτας
1859-1871

Φοίφας Νικόλαος του Δ. (από την Καλαμάτα)

Ελληνικό σχολείο Ασάναγα
1890⁶⁵⁸

Σχολάρχης/Φιλολόγος

Ελληνικό σχολείο Μεγαλόπολη &
Ελληνικό σχολείο Πύλου
1891-92⁶⁵⁹

Σχολάρχης

Ελληνικό σχολείο Πόρου
1892-93⁶⁶⁰

Σχολάρχης

Γυμνάσιο Μεσσήνης
1896-97⁶⁶¹

Καθηγητής

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1905-06 έως και 1907-08⁶⁶²

Καθηγητής

Φωτόπουλος Ιωάννης

Γυμνάσιο Καλαμάτας
1889-90⁶⁶³

Καθηγητής

Χαϊδόπουλος Σωτήριος

Ελληνικό σχολείο Κυπαρισσίας
1895-96⁶⁶⁴

Σχολάρχης

657. Οι πληροφορίες αντλούνται από το Μ. Φερέτος, *Μεσσηνιακά 1968*, ό.π., σ. 617.

658. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Απριλίου 1971, φ. 242, σ. 3.

659. *ΦΕΚ*, φ. 20, 19 Ιουνίου 1891 και *Εφημερίς των Καλαμών*, 13 Αυγούστου 1892, φ. 29, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

660. *Εφημερίς των Καλαμών*, 13 Αυγούστου 1892, φ. 29, σ. 2 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

661. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας). Τον Ιούλιο του 1897, υπηρετώντας στο Γυμνάσιο Μεσσήνης, απολύθηκε (*ΦΕΚ*, φ. 171 Γ', 19 Ιουλίου 1897 από τη Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

662. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

663. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

664. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Κυπαρισσίας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Γυμνάσιο Ανδριτσάινης 1904-1905, ⁶⁶⁵ 1906-1910 ⁶⁶⁶	<i>Γυμνασιάρχης</i>
Χαλεπάς Δ. του Α. Γυμνάσιο Μεσσήνης 1903-04 ⁶⁶⁷	<i>Καθηγητής</i>
Χουλουβέας Γ. Ελληνικό σχολείο Κρεσταινών 1890 ⁶⁶⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1900-01 έως και 1903-04 ⁶⁶⁹	<i>Σχολάρχης</i>
Χριστακόπουλος Αντώνιος Ελληνικό σχολείο Μεσσήνης 1897-98, 1899-00 ⁶⁷⁰	<i>Σχολάρχης</i>
Γυμνάσιο Καλαμάτας 1910-11 ⁶⁷¹	<i>Καθηγητής</i>
Χριστοδουλόπουλος Αναστάσιος (από την Αλαγονία) Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1862 ⁶⁷²	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ελληνικό σχολείο Τσερνίτσας 1897 ⁶⁷³	
Χριστόπουλος Σταύρος Ελληνικό σχολείο Λιγούδιτσας 1899-00	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>

665. Νικ. Γ. Ιγγλέσης, *Οδηγός...1905-1906*, ό.π., σ. 231.

666. Δ. Πρίγγουρης, ό.π., σ. 101.

667. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

668. εφ. *Μεσσηνιακά Νέα*, 25 Μαΐου 1971, φ. 243, σ. 1-2.

669. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

670. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

671. Γενικός Έλεγχος Γυμνασίου Καλαμάτας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

672. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, έτος 1862, σ. 1957 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

673. Το 1897, υπηρετώντας στο Ελληνικό σχολείο της Τσερνίτσας, απολύθηκε «κριθείς ως αμελής, άτε καταγινόμενος εις ιδιωτικές ασχολίας [...]» (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

Ελληνικό σχολείο Λιγούδιστας 1904-05 έως και 1910-11 ⁶⁷⁴	<i>Σχολάρχης</i>
Χριστόπουλος Χρ. Ελληνικό σχολείο Ασάναγα 1910-11 ⁶⁷⁵	<i>Σχολάρχης</i>
Χρονέας Ι. του Α. Ελληνικό σχολείο Μελιγαλά 1903-04, 1904-05 ⁶⁷⁶	<i>Σχολάρχης</i>
Χρυσικόπουλος Δημ. (από την Καλαμάτα) Ελληνικό σχολείο Νησίου 1866, ⁶⁷⁷ 1880-81 ⁶⁷⁸	<i>Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Χρυσοβέργης Παν. Ελληνικό σχολείο Χαρακοπιού 1908-09, 1909-10 ⁶⁷⁹	<i>Διευθύνων</i>
Χρυσοσπάθης Δημήτριος Ελληνικό σχολείο Διαβολιτσίου Νοέμβριος 1890 ⁶⁸⁰	<i>Βοηθός Ελληνοδιδάσκαλος</i>
Ψάλτης Αναγνώστης (από την Καλαμάτα) Ελληνικό σχολείο Καλαμάτας Αύγουστος 1839 ⁶⁸¹	<i>Βοηθός Ελληνοδιδάσκαλος</i>

674. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Λιγούδιστας (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

675. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Ασάναγα (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

676. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Μελιγαλά (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

677. *Εφημερίς των Φιλομαθών*, 4 Νοεμβρίου 1866, φ. 611, σ. 1067-68 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

678. Μαθητολόγιο Ελληνικού σχολείου Μεσσήνης (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

679. Γενικός Έλεγχος Ελληνικού σχολείου Χαρακοπιού (ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

680. *ΦΕΚ*, φ. 287, 16 Νοεμβρίου 1890, σ. 1181 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

681. εφ. *Αιών*, 30 Αυγούστου 1839, φ. 94, σ. 3 (Συλλογή Μ. Φερέτου, ΓΑΚ/Αρχεία Ν. Μεσσηνίας).

